

Laekunud ettepanekud Paide linna üldplaneeringu eelnõule ja KSH aruandele ning nendega arvestamine		
<u>Esitaja ja kuupäev</u>	<u>Ettepanek, seisukoht või küsimus</u>	<u>Ettepanekuga / seisukohaga arvestamine/mittearvestamine</u>
Kärt Vabrit (projektidirektor, Riigi Kinnisvara AS) 19.07.2022 kart.vabrit@rkas.ee	Pärnu tn 58, Põllu tn 23, Rüütli tn 25 hooned ei ole enam pikas perspektiivis riigilikud vajalikud ning seega ühiskondlike ehitiste maa ja riigikitse maa-ala juhtfunktiooni planeerimine ei ole mõistlik. Seega teeme ettepaneku antud kinnistute juhtfunktsiooni laiendada ning määrata kinnistutele segahoonestusala.	Seisukohaga arvestatakse
	Ujula park P6. Kinnistule on planeeritud äri ja tootmise maa-ala juhtfunktsioon. Antud kinnistu juhfunksioon palume muuta segahoonestuseks, kuna see võimaldab tulevikus sinna rajada muuseumi.	Seisukohaga arvestatakse.
Andry Krass (Kvatro Kinnisvarahalduse OÜ juhatuse liige) 29.07.2022	1.Üldplaneeringu punkt 5.2.4: Tarbja küla kaugkütte piirkond likvideeritakse, sest see ei ole enam jätkusuutlik. Samal ajal on neli suuremat Tarbjal asuvat korteriühistut asunud oma kortermaju Kredexi abil terviklikult rekonstrueerima. Kortermajade rekonstrueerimisprojekt baseerub eeldusel, et Tarbja kaugküttepiirkond jääb alles. Järelikult ei ole suurel osal tarbijatest kaugküttepiirkonna jätkusuutlikkuse osas kahtlust. Seetõttu vajavad Tarbja korteriomanikud kaugküttevõrgu jätkusuutmatuse lahti selgitamist ja mõjuanalüüsi, koos soovitava hüvitusmehhanismiga.	Selgitus. Soojatootjaga toimus ühine kohtumine 12.09 ning jõuti kokkuleppele, et kaugkütte piirkond säilib.
	2.Üldplaneeringu punkt 4.1: Möödunud sajandi keskel Rütli, Vainu ja Pikale tänavale ehitatud kortermajad on arvatud Paide väärtusliku maastiku alasse, millega kaasnevad rekonstrueerimispiirangud. Piirangud muudavad väärtuslikku maastikualasse jäävate kortermajade kaasajastamise ebamõistlikult kalliks. Seetõttu vajab selgitamist, milles seisneb nende kortermajade maastiku väärtuslikkus. Eriti võrreldes teiste sama projekti alusel, samal ajaperioodil, sama ehitaja poolt, samast materjalist ehitatud kortermajadega, mida	Seisukohaga arvestatakse osaliselt. Miljööväärtuslike alade tingimused on muudetud leebemaks, seega on selles küsimuses ettepaneku osas osaliselt arvestatud. Muudetud tingimused, seisuga 24.10.2022, lisatakse tabeli lisana (vt lisa 1). Toome välja, et tabeli lisasesse lisatud tingimused ei ole lõplikud ja võivad

	<p>üldplaneeringus ei ole väärtuslikuks arvatud. Samuti on piirangualasse jäävate korteriomanike huvides tutvuda piirangute mõjuanalüüsiga ning saada nende eest kohast hüvitist.</p>	<p>üldplaneeringu koostamise protsessi jooksul muutuda.</p> <p>Lisaks märgime, et antud korterelamud jäävad muinsuskaitsealale, kus tuleb järgida antud ala nõudeid.</p>
	<p>3.Üldplaneeringu punkt 2.6.1: Tiheasustusaladel asuvate kortermajade projekteerimisel ja ehitamisel tuleb kasutada naturaalseid materjale, sh on keelatud kasutada naturaalseid materjale imiteerivaid materjale. Nõude täitmine on võimatu, viies vältimatu olukorrani, kus olemasolevate kortermajade rekonstrueerimine ja uute ehitamine Paides lõpeb. Kas see ongi eesmärk?</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p> <p>Eemaldatakse naturaalseid materjalide nõue ja lisatakse, et tuleb kasutada piirkonda arhitektuurselt sobivaid materjale.</p>
<p>Andry Krass (Kvatro Kinnisvarahalduse OÜ juhatause liige) 29.07.2022</p>	<p>1.Eelnõu punkt 2.6.1. alapunkt 10 regulatsioon sätestab, et korter- ja ridaelamute rõdude ja lodžade kinniehitamist lubatakse kogu hoonel korraga linnavalitsusega kooskõlastatud projekti alusel.</p> <p>Kommentaar: Küsimust reguleerib juba ehitusseadustik, seades rõdude kinniehitamisele eelnõust leebemad nõuded. Nimelt võib ehitusseadustiku kohaselt rõdusid kinni ehitada ka üksikute korterite kaupa, kui selle tulemusel ei muutu korterelamu fassaad. Muudatusettepaneku tegijad leiavad, et Paide linnas puudub vajadus kehtestada korteriomanikele kõrgendatud nõudeid, mis takistavad eluasemete kaasajastamist ning toovad kaasa õiguslikult ebasoovitava olukorra, kus sama tegevust reguleerib samaaegselt kaks erinevat õigusakti, kehtestades takkapihta veel ka erinevaid nõuded.</p> <p>Muutmissettepanek: Jätta punkt 2.6.1. alapunkt 10 üldplaneeringust välja.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse osaliselt.</p> <p>Tingimusele 2.6.1 lisatakse: „Võimalik on projekti alusel rõdude kinniehitamine etapi kaupa (sh vajadusel ka üksikute korterite kaupa) – ühise projekt alusel.“.</p>
	<p>2.Eelnõu punkt 2.6.1. alapunkt 11 regulatsioon sätestab, et hoonete projekteerimisel ja ehitamisel tuleb kasutada naturaalseid materjale (puit, kivi, betoon, metall, katusekivi, valtsplekk katus).</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p> <p>Eemaldatakse naturaalseid materjalide nõue ja lisatakse, et tuleb kasutada piirkonda arhitektuurselt sobivaid materjale.</p>

	<p>Kommentaar: Regulatsiooni sätestamine tähendab sisuliselt uute hoonete ehitamise keeldu, kuna tänapäeval ei ole naturaalseid materjale kasutades majanduslikult mõistlike kuludega ehitada. Lisaks on eelnõu antud säte vastuolus riikliku strateegiaga „Säästev Eesti 21“ ning loodusvarade säästliku kasutamise ja jäätmetekke vähendamise seotud eesmärgiga “Eesti keskkonnanstrateegia aastani 2030”. Viimati märgitud asjaolu ei ole keskkonnamõjude strateegilise hindamise aruandes ära märgitud ja arvestatud.</p> <p>Muutmissetpanek: Ettepanek on jätta punkt 2.6.1. alapunkt 11 üldplaneeringust välja.</p>	
	<p>3.Eelnõu punkt 2.6.1. alapunkt 13 regulatsioon sätestab, et hoonete rekonstrueerimisel ja uushoonestuse rajamisel on keelatud kasutada naturaalseid materjale imiteerivaid materjale (plastvoodrid, puiduimitatsiooniga plastaknad jms).</p> <p>Kommentaar: Eelnõu regulatsioon annab ametnikule ebamõistlikult suure kaalutusruumi selles, millisel juhul on tegu olukorraga, kus toimub naturaalse materjali imiteerimine. Teiseks on ebamõistlik keelata ühte tüüpi välimusega materjali kasutust ainuüksi seetõttu, et see sarnaneb naturaalse materjaliga. Sarnaselt eelneva punktiga on naturaalsele materjalidele sarnanevate materjalide kasutamise keeld on vastuolus riikliku strateegiaga „Säästev Eesti 21“ ning loodusvarade säästliku kasutamise ja jäätmetekke vähendamise seotud eesmärgiga “Eesti keskkonnanstrateegia aastani 2030”. Viimati märgitud asjaolu ei ole keskkonnamõjude strateegilise hindamise aruandes ära märgitud ja arvestatud.</p> <p>Muutmissetpanek: Jätta punkt 2.6.1. alapunkt 13 üldplaneeringust välja.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p> <p>Eemaldatakse imiteerivate materjalide kasutamise keeld ja lisatakse, et tuleb kasutada piirkonda arhitektuurselt sobivaid materjale. Plastakende puhul on esmatähtis, et aknaruutude jaotus säilib piirkonnale omaselt ja sama hoonega samas rütmis.</p>

	<p>4.Eelnõu punkt 2.6.1. alapunkt 14 regulatsioon sätestab, et juurdeehituse kavandamisel tuleb lähtuda olemasoleva hoone või sarnaste naaberhoonete kujundusvõttest.</p> <p>Kommentaar: Piiranguga surutakse omanikule peale „naabri maitset“, mis on vastuolus eraomandi puutumatus põhimõttega ja hea halduse tavaga. Kui Paide linnavalitsus soovib, et kõikide Paide linna hoonete juurdeehitused on ühesugused (milline on eelnõu autorite ilmselge soov), siis peab ta seda eesmärki põhjendama igal üksikjuhtumil põhjal eraldi. Eelnõus hiilitakse sellest kohustusest aga kõrvale, ning mis veel kurvem, pannakse omanikud olukorda, mis mõjutab negatiivselt naabrussuhetele, investeerimisvalmidusele ja vara väärtusele.</p> <p>Muutmissettepanek: Ettepanek on jätta punkt 2.6.1. alapunkt 14 üldplaneeringust välja.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse osaliselt.</p> <p>Punkt sõnastatakse ümber järgmiselt: „juurdeehituse kavandamisel tuleb lähtuda naaberhoonete arhitektuurist“.</p> <p>Selgitus: tegemist pole naabri maitse peale surumisega, vaid ühtse ja ühtlase linnaehitusliku keskkonna loomisega.</p>
	<p>5.Eelnõu punkt 4 toodud regulatsiooniga kehtestatakse 256-le Paide linnasisese linna kinnisasja omanikule Rahu, Eha, Pärnu, Soo, Lai, Põllu, Prääma, Tallinna, Tööstuse, Suur-Aia, Rütli, Vainu, Pikk, Posti, Vee, Parkali, Vee, Valli ja Väike-Aia tänaval kõrgendatud piirangud hoonete ehitamisele ja korrashoiule. Näiteks on piiranguga koormatud omanikel keelatud hoone lammutamine, varasema hoonega sarnase uusehitise (koopiaehitise) ehitamine, hoone väljastpoolt soojustamine, krundi suuruse muutmine, algupärast ehitusmaterjali imiteeriva materjali kasutamine, katuseakna hoone tänavapoolsele küljele paigutamine, jne. Omanikud tohivad oma õuealale istutada üksnes selliseid taimeliike, mis on „sobivad“ ja „ajastukohased“, samuti tuleb neil säilitada aias kasvavad vanad viljapuud. Lisaks piirdeheki taimevalikule (sobiv ja ajastukohane) kirjutatakse omanikule ette, millise kuju ja kõrgusega tohib olla kinnistu piirdehekk.</p> <p>Kommentaar: Rahu, Eha, Pärnu, Soo, Lai, Põllu, Prääma, Tallinna, Tööstuse, Suur-Aia, Rütli, Vainu, Pikk, Posti, Vee, Parkali, Vee, Valli ja Väike-Aia tänav</p>	<p>Miljööväärtuslike alade tingimusi (sk. p. 4.4) on täiendatud ja need on lisatud käesoleva tabeli lõppu (vt lisa 1).</p> <p>Täiendatud tingimused on seisuga 24.10.2022 need võivad muutuda üldplaneeringu edasise menetluse käigus.</p>

	<p>kinnistuomanikele kehtestatavate piirangutega on Paide linnavalitsus ületanud terve mõistusega hoomatavad piirid. Isegi palju kritiseeritud riiklikel muinsuskaitsealadel ei ole mindud nii kaugele, et kirjutada ette, millist taime võib omanik oma kinnistul kasvatada, rääkimata piirdeheki kuju reguleerimisest ja vanade viljapuude eemaldamisest. Ometi on Paide linnavalitsusel vanalinna näol olemas hoiatav näide sellest, milleni üle reguleerimine viib. Kuna piirangud toovad ca 5% Paide elanikest kaasa oluliselt kõrgemad korrashoiukulud (sh energiakulu) ning sellega otseses seoses oleva kinnisvara hinnalanguse, siis tuleb eeltoodud negatiivsete mõjudega arvestada keskkonnamõjude strateegilise hindamise aruandes, mida käesoleval juhul tehtud ei ole.</p> <p>Muutmissettepanek: Esitatud kujul piiranguid mitte kehtestada. Arutada need koos piirangualal asuvate kinnistute omanikega ühiselt läbi ning leida avaliku ja erahuvi vaheline tasakaal.</p>	
	<p>6.Eelnõu punkt 5.2.4. kohaselt kuulub Tarbja küla kaugkütte piirkond likvideerimisele, kuna see ei ole jätkusuutlik.</p> <p>Kommentaari: Selgusetuks jääb, milliste andmete põhjal on Paide linnavalitsus asunud seisukohale, et Tarbja kaugkütte piirkond ei ole jätkusuutlik. Kõikide (avalikult kättesaadavate) andmete põhjal on olukord vastupidine: Tarbja küla elanike arv kasvab, kaugküttevõrgu kaudu energiat tarbivate hoonete energiatarbimine on olnud stabiilne, suur osa Tarbja külas asuvatest korterelamutest on otsustanud tervikliku renoveerimise kasuks, jne. Kuigi kaugküttevõrgu kaudu pakutav soojusenergia hind on üks Järva maakonna kõrgemaid, ei ole see siiski põhjus Tarbja kaugküttevõrgu likvideerimiseks, sest:</p> <p>a) Ka praeguse soojusenergia hinna juures on Tarbja kaugküttevõrgust saadava soojuse hind üle kahe korra odavam, kui mistahes muu lokaalküttelahenduse puhul; b) Kaugküttevõrgu keskmisest kõrgem hinnas on vastav mh Paide linnavalitsus, kes on väljastatud kaugküttepiirkonnas asuvatele elamutele</p>	<p>Selgitus.</p> <p>Soojatootjaga toimus ühine kohtumine 12.09 ning jõuti kokkuleppele, et kaugkütte piirkond säilib.</p>

	<p>kergekäeliselt ehituslube autonoomsete küttekehade rajamiseks. Sellega on Paide linn ise Tarbja kaugküttevõrgu toimimist ja mõistliku hinnataseme saavutamist saboteerinud, millest tulenevad tagajärjed tuleb Paide linnal sisuliselt lahendada, mitte püüda neid eelnõuga „ära unustada“; c) kaugküttevõrgu sulgemine on vastuolus riikliku strateegiaga „Säästev Eesti 21“ ning loodusvarade säästliku kasutamise ja jäätmetekke vähendamise seotud eesmärgiga “Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030”. Viimati märgitud asjaolu ei ole keskkonnamõjude strateegilise hindamise aruandes ära märgitud ja arvestatud. d) Kaugküttevõrgu lõpetamine tähendab sisuliselt Tarbja korterelamute likvideerimise otsust, kuna alternatiivse (ühise) küttelehenduste leidmiseks vajaliku korteriomanike vahelise üksmeele leidmine on igal pool keeruline. Seda, millise ohuolukorrani see välja viib, võime näha Roosna-Alliku kaugküttepiirkonnas, kus Paide linn on lubanud kortermajadel kaugküttepiirkonnast eralduda.</p> <p>Muutmissettepanek: Jätta Tarbja küla kaugküttepiirkond likvideerimata ning sätestada, et Paide linn on kohustatud tegelema selle arendamisega.</p>	
	<p>7.Eelnõu punkt 2.6.1. alapunkt 2 regulatsioon sätestab, et tiheasustusosalal peab uute moodustatavate elamu maa-ala katastriüksuste minimaalne suurus olema 1 200 m².</p> <p>Kommentaar: Olukorras, kus valdav osa Paide linnas asuvatest eramukruntidest on (1200 m²-st) väiksemad, jääb arusaamatuks, mis põhjusel on Paides vaja kehtestada elamu maa-ala moodustamisele varasemast kõrgem lävend. Mida suurem on elamukrunt, seda raskem on leida sellele omanikku. Seetõttu vastandub eelnõus sätestatud suurte elamukruntide moodustamise nõue Paide linna elanike kasvu ja -arengu eesmärgile</p>	<p>Seisukohaga ei arvestata.</p> <p>Kehtivas üldplaneeringus on katastriüksuse suuruseks määratud 1 200 m². Seega pole tegemist juba kehtiva regulatsiooni karmistamisega. Samuti on üldplaneeringus olemas erandi tegemise võimalus: „erandina võib lubada väiksemale katastriüksusele ehitamist omavalitsuse kaalutusotsuse alusel lähtuvalt lähipiirkonnas kujunenud olemasolevast katastriüksuste struktuurist ja kui on tagatud juurdepääs avalikult teelt“. Eeltoodut arvesse võttes puudub põhjendus katastriüksuste suuruste vähendamiseks.</p>

	Muutmisettepanek: Kehtestada tiheasustusosalal elamumaa minimaalseks katastriüksuse suuruseks 600 m ² , mida võib suurendada linnavalitsuse põhjendatud otsuse alusel.	Üldplaneeringusse lisatakse juurde eraldi korterelamute maa-ala juhtotstarve. Korteriite koormusindeksit on täiendatud.
<p>Maaeluministeerium</p> <p>(Marko Gorban, Põllumajandus-ja maaelupoliitika asekantslerkantseri ülesannetes)</p> <p>08.08.2022</p> <p>Kiri nr 4.1-5/1160-1</p> <p>info@agri.ee</p>	<p>1) eskiislahenduse seletuskirja jaotises 1.3 „Ruumilise arengu üldised põhimõtted“ on märgitud, et valdaval osal Paide linna territooriumist on säilinud looduslik keskkond ja hajaasustus koos põllumajandusliku tootmistegevusega. Paide linna haritavad maad on väga kõrge mullaboniteediga, mis on oluliselt kõrgem Eesti põllumajandusmaa keskmisest boniteedist. Jaotises 1.3 on kinnitatud, et üldplaneeringuga on säilitatud piirkonna terviklikke väärtuslikke põllumajandusmaid ja välditud nende muul otstarbel kui maa harimiseks kasutusele võtmist (lubatud on ühe elamu rajamine). Jaotises 2.1.4 „Haljastus“ on muu hulgas kinnitatud, et süsinikuvaru säilitamiseks ja sidumisvõime suurendamiseks (st CO₂ emissioonide vältimiseks ja vähendamiseks) tuleb soodustada püsirohumaade, märgalade ja puhervööndite säilitamist ja nende kujundamist. Jaotises 2.1.5 „Metsa- ja põllumajandusmaad“ on toodud põhimõtte, et vältida tuleb olemasolevate põllumajandusmaade metsastamist ning soodustada olemasolevate heinamaade hooldust läbi niitmise või karjatamise. Oluline on heade põllumajandustavade järgimine, mis ei tekita ohtu keskkonnale. Põllumajanduslike massiivide vahele on soovitatav jätta puittaimetikuga kaetud ribad, et suurendada elurikkust. Jaotises 2.6.14 „Mäe- ja turbatööstuse maa-ala“ on märgitud, et maardlate kasutusele võtmisel tuleb vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel maastikel, roheline võrgustiku aladel ja väärtuslikel põllumajandusmaadel. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas või on selleks muud mõjuvad põhjused, tuleb eelnevalt kaaluda kaevandamise mõju maastikukomponentidele keskkonnamõju eelhindamise või keskkonnamõju hindamise käigus ning rakendada maksimaalselt võimalikke leevendusmeetmeid.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse</p>

	<p>Jaotises 5.2.2.1 „Tuuleenergia“ on toodud ühe tingimusena, et võimalusel tuleb vältida tuuleenergeetika arendamist väärtuslikel põllumajandusmaadel. KSH aruande eelnõu jaotises 6.1.1.2 „Üldplaneeringu mõju väärtuslikele põllumajandusmaadele“ on järeltatud, et üldplaneeringu mõju väärtuslikele põllumajandusmaadele on positiivne, kuna seab väärtuslikele põllumajandusmaadele kasutuse ja arendamise tingimused eesmärgiga tagada nende säilitamine võimalikult suures ulatuses ning nende kasutamine sihipäraselt vaid põllumajanduslikuks tegevuseks. Maaeluministerium toetab kõiki eelnimetatud seisukohti;</p>	
	<p>2) eskiislahenduse seletuskirja jaotises 4.5 „Väärtuslik põllumajandusmaa“ on märgitud, et väärtuslike põllumajandusmaade määramisel on võetud aluseks maakonnaplaneeringu väärtuslike põllumajandusmaade kaardikiht, mida on üldplaneeringuga täpsustatud. Võrreldes maakonnaplaneeringuga on eemaldatud väärtuslikud põllumajandusmaad osaliselt tiheasustusalade piiridest ning juba metsastunud aladelt. Väärtuslike põllumajandusmaadena käsitletakse alasid, mis on viis hektarit ja suuremad. Lisaks sellele on kinnitatud, et kuna koostamisel on väärtusliku põllumajandusmaa määratluse aluseid ja kasutamistingimusi reguleeriv seaduse eelnõu, siis tuleb edaspidisel planeerimis- ja ehitustegevusel juhendada nimetatud seadusest. Samas jaotises on toodud väärtusliku põllumajandusmaa kasutus- ja ehitustingimused. Märgime jaotises 4.5 toodud põhimõtete ja tingimuste kohta järgmist Väärtuslike põllumajandusmaadena määratakse massiivid suurusega alates viiest hektarist. Selle kohta on KSH aruande eelnõu jaotises 6.1.1.2 „Üldplaneeringu mõju väärtuslikele põllumajandusmaadele“ toodud põhjendus, et väikeste põllumaade harimine ei ole majanduslikult otstarbekas ning tihti jäetakse need sööti, mille tagajärjel need võsastuvad. Väikestele põllumajandusmaadele puudub tihti ka juurdepääs, mis võimaldaks suurte põllumasinatega liigelda.</p>	<p>Seisukohaga ei arvestata.</p> <p>Üldplaneeringus kajastatakse väärtuslike põllumajandusmaadena suuremaid kui 5 ha suuruseid põllumajandusmaid. Teksti korrigeeritakse ja eemaldatakse majanduslikku mõttekust käsitlev osa.</p> <p>Peale seaduse jõustumist lähtutakse seadusest.</p> <p>Kohalikul omavalitsusel puudub võimekus, et kontrollida kõigi väärtuslike põllumajandusmaade võsastumist või metsastamist.</p>

	<p>Märgime, et Riigikogu menetluses oleva väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva seaduse eelnõu kohaselt tuleks üldplaneeringuga väärtuslikeks põllumajandusmaadeks määrata massiivid suurusega alates kahest hektarist. Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ameti (PRIA) andmetel on Paide linna kohta kantud põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse kokku 1205 põllumassiivi, millest 606 ehk pooled on väiksemad kui viis hektarit (sealhulgas ligi 300 massiivi on kahe kuni viie hektari suurusel). Nimetatud registris olevad põllumajandusmaad on valdavalt aktiivses põllumajanduslikus kasutuses ja nende kohta taotletakse ja makstakse ka erinevaid toetusi. Lisaks märgime, et väärtusliku mullastikuga massiivid võivad olla ka rohumaad ehk maad, mida ei harita või haritakse harva või karjatatakse. Nende maade säilimist just CO₂ emissiooni vältimiseks ja vähendamiseks tuleb soodustada nagu on kinnitatud eskiislahenduse seletuskirja jaotises 2.1.4 „Haljastus“. Siinjuures lisame, et põllumajandusmaade võsastumist tuleks vältida ja hoida need avatuna, sest põllumajandusmaastik pakub metsarikastele piirkondadele teistsugust liigirikkust ja seda tuleks soodustada. See on ka üks Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika uue perioodi eesmärkidest. Mosaiikne maastik, kus avatud alad vahelduvad metsaaladega, on elurikkuse säilitamiseks oluline meetod. Põllumajandusmaade metsastamisel/metsastumisel kaovad avatud maastiku liigid, kes pakuvad põllumeestele vajalikke ökosüsteemi teenuseid (tolmeldamine, kahjuritõrje jne). Kuna Eestis on metsamaad võrreldes põllumajandusmaaga märgatavalt rohkem, siis on oluline tagada elupaigad ja levikukoridorid just avatud maastikualade liikidele. Lisaks sellele seovad ja talletavad hooldatud rohumaade mullad orgaanilist süsinikku. See toetab kliimaeesmärkide saavutamist ning on oluliseks abistavaks teguriks ka avamaastike liigirikkuse jaoks.</p>	
--	---	--

	<p>Tuginedes eeltoodud põhjendustele ei saa Maaeluministerium nõustuda järeldeusega, et alla viie hektari suuruste massiivide säilitamine on majanduslikult ebaotstarbekas. Palume Paide linna üldplaneeringu koostajatel kaaluda siiski ka kahe kuni viie hektari suuruste väärtusliku mullastikuga põllumajandusmaa massiivide määramist väärtuslikeks põllumajandusmaadeks. Lisaks palume KSH aruande jaotist 6.1.1.2 „Üldplaneeringu mõju väärtuslikele põllumajandusmaadele“ täiendada väärtuslike põllumajandusmaid puudutavate arvuliste väärtustega (millises ulatuses on maakonnaplaneeringus väärtuslike põllumajandusmaade kaardikihti täpsustatud seoses tiheasustustade määramisega ja metsastunud/võsastunud aladega, kui suur on üldplaneeringuga täpsustatud väärtuslikuks põllumajandusmaaks määratava maa-ala kogupindala jms) ja hinnata mõjusid, mis kaasnevad või võivad kaasneda maade väärtuslike põllumajandusmaade hulgast välja arvamise;ga;</p>	
	<p>3) eskiislahenduse seletuskirja jaotises 4.5 punktides 5 ja 6 on toodud väärtusliku põllumajandusmaa kasutus- ja ehitustingimustes päikeseparkide/-paneelide kohta järgmised tingimused –päiksepaneelide paigaldamise korral ei tohi kahjustada mulda (ei tohi kasutada päiksepaneelide ümbrusehooldamisel keemilisi taimetõrjevahendeid, ei tohi rajada betoonaluseid päikesepaneelide kinnitamiseks) ning punkti 6 kohaselt ei ole päikeseparkide püstitamine lubatud. Maaeluministerium on nimetatud tingimustega nõus, kuid leiame, et nimetatud punktides 5 ja 6 toodud tingimused ei ole omavahel kooskõlas. Kui väärtuslikule põllumajandusmaale päikeseparkide püstitamine ei ole lubatud, siis ei ole mõisteta sellele eelnevalt märgitud mulla kaitset käsitlev nõue. Mullakaitset käsitlev nõue on toodud eskiislahenduse seletuskirja jaotises 5.2.2.2 „Päikeseenergia“, andes tingimused, mille kohaselt ei tohi päikesepaneelide paigaldamise korral kahjustada mulda ja millega tagada muud nõuded. Kõnealunenõuesobitaks märkida ka näiteks eskiislahenduse jaotises 2.1.5</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse. Punktid viiakse kooskõlla.</p>

	<p>„Metsa- ja põllumajandusmaad“. Tulenevalt eeltoodud põhjendustest soovitame jaotises 4.5 punktid 5 ja 6 viia omavahelisse kooskõlla;</p>	
	<p>4) eskiislahenduse jaotises 2.6.10 „Tootmise maa-ala“ on märgitud, et tootmise maa-ala on tootmise eesmärgil kasutatavmaa, mille moodustab tootmis- ja tööstusehitiste alune ja neid ehitisi teenindav maa, sh laohooned ning põllumajanduslikud tootmismaad. Meie arvates ei ole siinkohal mõiste „põllumajanduslikud tootmismaad“ üheselt mõistetav, sest antud juhul võib põllumajandusliku tootmismaana mõista ka maakatastriseaduse § 181 lõike 9 kohast maatulundusmaad (põllumajandussaaduste tootmiseks kasutatavat maad või maad, millel on põllumajanduslik potentsiaal). Palume põllumajandusliku tootmismaa mõistet täpsustada;</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse. Mõistet täpsustatakse seletuskirjas.</p>
	<p>5) Lisaks märgime, et eskiislahenduse seletuskirjas ning KSH aruande eelnõus on läbivalt kasutatud nii väärtusliku põllumajandusmaa kui ka väärtusliku põllumaa mõistet. Väärtusliku põllumaa mõiste tuleneb looduskaitseaduse § 4 lõikest 7, mille kohaselt võib kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavaks loodusobjektiks olla muu hulgas väärtuslik põllumaa. Eeldame, et üldplaneeringu dokumentides on käsitletud üksnes väärtusliku põllumajandusmaaga seotud küsimusi. Lähtuvalt sellest palume dokumentides väärtuslikupõllumajandusmaa mõiste ühtlustada.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p>
<p>Enno Vaab (AS Mäo Invest, juhataja) 16.08.2022 ev@maoinvest.ee</p>	<p>AS Mäo Invest ei ole nõus Keskuse kinnistul asuvate hoonete Keskuse /1 ja Keskuse /2 määramisega miljööväärtuslikeks objektideks (Paide KEK-i hooned (Mäo külas) p 4.4.) ja kinnistu osa määramist miljööväärtuslikuks alaks. Hooneid on alates nende ehitamisest korduvalt muudetud nii välisilmeliselt (fassaadid, avatäited) kui ka interjööris, samuti on oluliselt muudetud hoonete ümbrust.</p> <p>Palume üldplaneeringu menetluse käigus vatsavad viited üldplaneeringust eemaldada.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse osaliselt. Miljööväärtuslikud objektide nimistusse jäetakse vaid peahoone, tegemist on omanäolise arhitektuurse lahendusega.</p>

<p>Maa-amet (Tambet Tiits, peadirektor) 18.08.2022 kiri nr 6-3/22/10858-2</p>	<p>1. Üldplaneeringu Lisa 5 tabelis ning KSH aruanne eelnõu tabelis 6 on aktiivsete ja menetluses olevate mäeeraldiste andmed seisuga 03.02.2021. Täpsustame, et tabelites kirjeldatud Mõisametsa kruusakarjääri mäeeraldis (loa nr HARM-140) asub Harju maakonnas Kose vallas, Kareda dolomiidikarjääri (loa nr L.MK/300504) ja taotletava Kareda dolokivikarjääri mäeeraldised asuvad Järva maakonnas Järva vallas. Taotletava Karude VI liivakarjääri mäeeraldisel menetlus on Keskkonnaametis lõpetatud, selle asemel on samas kohas menetluses Karude VI kruusakarjäär. KSH aruande eelnõu tabelis 6 on Rõamäe liivakarjääri kaevandamise loa omajana märgitud „loal määramata“. Täpsustame, et Rõamäe liivakarjääri loa omajaks on AS Tariston. Palume seletuskirja lisas 5 olevat tabelit ning KSH aruande eelnõu tabelit 6 täpsustada.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse Tabeleid korrigeeritakse</p>
	<p>2. Seletuskirja peatükis „2.6.14 Mäe- ja turbatööstuse maa-ala“ on kirjeldatud Paide linna põhimõtetes kaevandamistegevuse kohta arvamuse esitamisel, et maardlate kasutusele võtmisel vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel maastikel, roheline võrgustiku aladel ja väärtuslikel põllumajandusmaadel. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas või on selleks muud mõjuvad põhjused, tuleb eelnevalt kaaluda kaevandamise mõju maastikukomponentidele keskkonnamõju eelhindamise või keskkonnamõju hindamise käigus ning rakendada maksimaalselt võimalikke leevendusmeetmeid. Lisaks on täpsustatud, et igakordsel geoloogilise uuringu ja kaevandamisloa taotluse menetlemisel tuleb anda hinnang mh väärtusliku põllumajandusmaa hävinemise olulisusele ja põhjendatusele või esitada eksperthinnang, kus on toodud põhjendused. Juhul, kui maavaravaru soovitakse kaevandada väärtuslikul maastikul, siis tuleb hinnata kavandatava tegevuse mõju väärtuslikule maastikule ning võimalusel säilitada ala väärtused</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse</p>

	<p>maksimaalselt. Maavaravaru kaevandamise lõppedes tuleb ala korrastada selliselt, et korrastatud ala sobituks väärtusliku maastikuga.</p> <p>Palume täpsustada seletuskirja selliselt, et maardla kasutuselevõtul tuleb üldplaneeringu järgi võimalusel vältida alasid, mis väärtuslikel maastikel, roheline võrgustiku aladel ja väärtuslikel põllumajandusmaadel. Hetkel on seletuskirja laused vastuolulised, kuna esimese viidatud lausega seatakse kindlas kõneviisis piirang, mis välistab kaevandamise, ent teises lauses kirjeldatakse erisusi, mille kohaselt on kaevandamine siiski võimalik. Tagamaks, et maavarale juurdepääsu olemasolev olukord ei halvene, palume kindlas kõneviisis kaevandamisele märgitud piirangud ümber sõnastada soovitusteks või kasutada väljendit „võimalusel vältida“.</p>	
	<p>3. Planeeringu seletuskirja peatükis „2.1.5 Metsa- ja põllumajandusmaad“ on kirjeldatud (tsiteerin): „Raielangi kavandamisel on soovitatav jälgida, et ei tekiks mürakoridore“ ning (tsiteerin): „Metsa majandamisel puhke- ja virgestusaladel ja riigimetsa rajatavates puhkekohtades tuleb arvestada metsa puhkekasutusega, vältida lageraiet ja eelistada teisi raieliike“. Üldplaneeringu jooniste „Maakasutuskaart ja „Taristu ja tehnovõrgud“ kohaselt asuvad hajaasustusaladel metsa- ja põllumajandusmaadel ka maardlad, mäeeraldised ja nende teenindusmaad, kus ei ole võimalik loodusliku ala säilitamine, kui samal alal toimub maavara kaevandamine. Tagamaks maavarale juurdepääsu ja kaevandamisväärsuse säilimist palume tingimust täpsustada, et vastav nõue ei kehti aladel, kuhu on antud keskkonnaluba maavara kaevandamiseks ja toimub raadamine.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse</p>
	<p>4. Seletuskirja peatükis „2.2 Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud“ on kirjeldatud juhud, millal detailplaneeringu koostamine on kohustuslik (tsiteerin): „äritegevus, mis on seotud oluliste liiklusvoogude jm võimalike häiringute tekkimisega (logistikakeskus, bensiinijaam, autoteenindusjaam,</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p> <p>Seletuskirja lisatakse sõnastus „kaevandamisloa taotlemise menetluse koosseisus on kohalikul omavalitsusel õigus põhjendatud kaalutluse tulemusena algatada maa-ala detailplaneering“.</p>

	<p>autopesula, kaubandustegevus jms.)“. Lisaks on kirjeldatud, et detailplaneeringu koostamise vajaduse kaalutlemisel tuleb lähtuda konkreetse juhtumi eripärast ja kontaktvööndi iseloomust ning järgmistest põhimõtetest: oluline avalik huvi, kaasnevad häiringud naaberladele, kavandatava arendustegevuse asjakohane mõju kogu piirkonna arengule ja sellest tulenev vajadus avalikkusega konsulteerimise järele. Avaliku huvi tuvastamiseks tuleb analüüsida rajatisest tuleneva mõju suurust, ulatust, intensiivsust ja kestust. Mõju pakub laiemale avalikkusele huvi eelkõige siis, kui mõju ulatub kinnistu piirist kaugemale ehk rajatis mõjutab laiemat ümbrust. Olulist avalikku huvi ei saa eeldada juhul, kui mõjutatud on ainult asukoha kinnisasi või naaberkinnisasjad. Mõjud võivad olla nii otsesed kui kaudsed. Peatükis „2.6.14 Mäe- ja turbatööstuse maa-ala“ on kirjeldatud Paide linna põhimõtetes kaevandamistegevuse kohta arvamuse esitamisel, et kaevandamisloa taotlemise menetlusekoosseisus on kohalikul omavalitsusel õigus algatada maa-ala detailplaneering.</p> <p>Selgitame, et katastriüksusele, millele on välja antud maavara kaevandamise luba, määratakse kaevandamise loast tulenev mäetööstusmaa või turbatööstusmaa sihtotstarve. Detailplaneeringu koostamist ei nõua sellises olukorras ükski õigusakt. Detailplaneeringu koostamine oleks dubleeriv menetlus kaevandamise loa taotlemise ja andmise menetlusele, mis on samuti avalik menetlus. Tagamaks maavarale juurdepääsu osas olemasoleva olukorra säilimist palume üldplaneeringu seletuskirja täpsustada, et detailplaneeringu koostamise kohustus ei laiene juhtudele ega aladele, kuhu on antud või taotletakse maavara kaevandamise luba. Maa-amet aktsepteerib ka sõnastust, et kaevandamisloa taotlemise menetluse koosseisus on kohalikul omavalitsusel õigus põhjendatud kaalutluse tulemusena algatada maa-ala detailplaneering.</p>	
	<p>5. Seletuskirja peatükis „2.6.10 Tootmise maa-ala“ on tootmise maa-alale lubatud kõrvalotstarbed (kuni 30% ulatuses): äri, mäetööstuse, turbatööstuse, jäätmekäitluse, tehnoehitise ning transpordi maa-ala. Kõrvalotstarbe määramise</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse. Seletuskirja täpsustatakse</p>

	<p>korral tiheasustusega aladel ja kompaktse asustusega aladel ei ole lubatud kavandada tootmistegevust, millega kaasneb keskkonnaoht. Joonise „Maakasutus“ kohaselt kattuvad tootmise maa-alad ka tiheasustusega aladel ja kompaktse asustusega aladel maavarade registris arvel oleva maardlaga. Selgitame, et mäetööstusmaa ja turbatööstusmaa sihtotsarve on seotud kehtiva maavara kaevandamise loaga, mistõttu nendel aladel toimub maavara kaevandamine. Tööde ohutuse, maavara kaevandamisväärsena säilimise ja maavarale juurdepääsu tagamiseks samaaegselt teisi tegevusi kaevandamisega samale alale ei ole võimalik lubada. Mäetööstusmaa või turbatööstusmaa sihtotstarbe korral on lubatud ainult kaevandamiseks vajalike hoonete ja teede rajamine. Palume täpsustada seletuskirja.</p>	
	<p>6. Planeeringu joonise „Taristu ja tehnovõrgud“ ja KSH aruande eelnõu kohaselt kattub võimalik tuulepargi ala D osaliselt maavarade registris arvel oleva Tori-Rikassaare turbamaardla alaga (registrikaardi nr 578). KSH aruandes on kirjeldatud, et maapõue ja maavara kaitsel ning kasutamisel tuleb lähtuda maapõueseadusest ning selle alusel kehtestatud muudest õigusaktidest. MaaPS § 14 lg 1 kohaselt ei tohi kavandatavate tegevustega halvendada maavarale juurdepääsu ega selle kaevandamisväärsena säilimist. Seetõttu tuleb arvestada, et üldplaneeringus näidatud tuulepargi ala D väljaarendamine on võimalik alles pärast maavara ammendumist või kokkuleppel Maa-ametiga ja Keskkonnaministeeriumiga. Seletuskirjas peatükis „5.2.2.1 Tuuleenergia“ on kirjeldatud, et tuulepargi ala on reserveeritud tuulegeneraatorite püstitamiseks. Tuulepargi alal ja tuulepargi ala piiranguvööndis (1 000 m planeeritud tuulepargiala piirist) on lubatud jätkata praeguse maakasutusega, kuid ei ole lubatud maa sihtotstarbe muutmine ning maa kasutusele võtmine viisil, mis välistaks tuuleparkide rajamise nendel aladel (eelkõige elamute ja muude püsiva või pikemaajalisema iseloomuga ehitiste rajamine). Tuulegeneraatori püstitamise üldistes tingimuste punktis 7 on täpsustatud, et tuulegeneraatori</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse</p>

	<p>rajamisel maardla alale peab maavara olema eelnevalt ammendunud või peab selleks olema saadud maapõueseaduse alusel kooskõlastus või luba. Tuulepargiala asumine maardla alal ei taga maapõueseaduse alusel antava kooskõlastuse olemasolu.</p> <p>Seletuskirja peatükis „5.2.2.2 Päikeseenergia“ on päikseparkide rajamise tingimustes kirjeldatud, et päikeseparkide rajamisel eelistada olemasolevate tootmisalade lähedal paiknevaid alasid, väheväärtuslikke maastikke, jäätmaad, kasutusest väljalangenud tööstusalasid, karjääre jne. Karjäärade aladele päikeseparkide rajamise eelduseks on, et maavara peab olema antud alal ammendatud.</p> <p>Maa-amet nõustub eelpool kirjeldatud tingimustega. Täiendavalt informeerime, et Majandus-ja Kommunikatsiooniministeerium on algatanud ja esitanud 02.08.2021 kirjaga nr 2-2/21-0400/4660ministeeriumitele kooskõlastamiseks ehitusseadustiku muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise eelnõu väljatöötamise kavatsuse (edaspidi VTK). VTK punktis 9.1.6 on välja toodud ettepanek aladel, kus maavarad on MaaPS alusel arvele võetud, kuid maavarade kasutusse võtmist lähemas ajaperspektiivis kavandatud ei ole, vahekasutusena lubada ajutiste ehitiste tähtjaks kuni 50 aastat.</p> <p>Peale VTK-s märgitud ehitusseadustiku muudatuste kehtestamist ja MaaPS-us maapõue kaitse põhimõtete muutmist saab Maa-amet kaaluda ehitus- ja kasutusloa andmise lubamist kooskõlas uuendatud seaduste mõttega.</p>	
	<p>7. Seletuskirja peatükis „2.6.14 Mäe-ja turbatööstuse maa-ala“ on Paide linna põhimõtetes kaevandamistegevuse kohta esitatava arvamuse korral kirjeldatud, et maapõue seisundit ja kasutamist mõjutava tegevuse korraldamisel tuleb tagada arvelevõetud maavara kaevandamisväärsena säilimine ja juurdepääs maavaravarule. Püsiva iseloomuga tegevus on põhimõtteliselt lubatav, kui</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse</p>

	<p>kavandatud tegevus ei halvenda maavaravaru kaevandamisväärsena säilimise või maavaravaru juurdepääsu osas olemasolevat olukorda.</p> <p>Täpsustame, et püsiva iseloomuga tegevus on võimalik siis, kui selle jaoks on saadud MaaPS kohane kooskõlastus või luba. Palume viidatud lausest eemaldada sõna „põhimõtteliselt“, kuna selle sõna alles jätmise korral jääb mulje, et tegu on valdava üldjuhtumiga (põhimõtteliselt lubatav). Tegelikuses on tegu erandjuhtumiga, millele on saadud igakordse kaalutusotsuse tulemusena MaaPS alusel kooskõlastus või luba.</p> <p>Selgitame, et püsiva iseloomuga hoonete ja rajatiste rajamisel maardlate aladele ei ole võimalik nende alt maavara kaevandada, kuna ehitiste püsimise võimaldamiseks tuleb ehitiste alla ja ümbrusesse jätta maapõuetugi ehk jätta maavara kaevandamata. Kaevandamise võimaluse vähenemise korral olemasolev olukord maavarale juurdepääsu osas halveneb ja tegu on vastuoluga MaaPS §-ga 14.</p> <p>Palume seletuskirja üheselt mõistetavuse tagamiseks lisada, et maardlatega kattuvatel aladel on ehitusseadustiku mõistes püsiva iseloomuga hoonete ja rajatiste ehitamine võimalik vaid peale maavara ammendumist, või kui ei ole saadud MaaPS alusel muu sisuga kooskõlastust või luba.</p>	
<p>Maive Rute 20.08.2022</p>	<p>Heameel on lugeda Paide linna uut üldplaneeringu projekti, mis peaks veelgi parandama elanike elukeskkonda, sportimis- ja matkamiskohti, avardama ettevõtjate võimalusi ning hoidma ja edendama kohalikke väärtusi.</p> <p>Avaldan toetust kavale rajada uusi matkaradu ning laiendada kergliiklusteede võrgustikku. Samuti on tervitatav mõte edasi arendada Paide ajaloolist keskust. Loodan väga, et Vallimäe ja Wittensteini keskuse baasil õnnestub Paide kui siseturismi sihtmärk senisest enam eestlaste kaardile tõsta.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse. Järve tee 6 ja 6a katastriüksused määratakse segaotstarbega maa-aladeks.</p>

	<p>Mul on üks oluline parandusettepanek Roosna-Alliku osas ja üks teavitus. Nimelt on kahetsusväärsel moel pakutud muuta Roosna-Alliku kunagise piiritusevabriku katastriüksuse kasutusotstarve jäätmekäitlusmaaks senise tootmismaa asemel. Sellega ei saa kuidagi nõus olla. Tegu on Kaltenbrunni matkaraja osaga ning kohalike inimeste harjunud rajaga rabasse ja allikatele. Antud krunt tuleks korda teha ning pigem varustada viitade ja muu sellise matkamiseks vajalikuga. Teen seetõttu ettepaneku muuta katastriüksuse 68401:003:0260, Järve tee 6, ja tema naaberkinnistu 68401:003:0254, Järve tee 6a, Roosna-Allikul kasutusotstarve näiteks segaotstarbega maaks ning kas teha see kinnistu linna vahenditega korda või panna müüki.</p> <p>Teavitus on aga selle osas, et olen Teilt taotlenud Järve tee 1 katastriüksuse jagamist ning senise elamumaa asemel segaotstarbe või äri- ja tootmismaa sihtotstarbe andmist. Järve tee 1 katastritunnus on 68401:003:0214.</p>	
<p>Maive Rute 20.08.2022</p>	<p>Paide linnavalitsus on pannud avalikule konsultatsioonile Paide linna, sealhulgas Roosna-Alliku aleviku üldplaneeringu projekti. Mitmete väga tänuväärsete uuenduste hulgas on paraku üks, millega ei saa nõustuda.</p> <p>Nimelt on kahetsusväärsel moel pakutud muuta Roosna-Alliku kunagise piiritusevabriku katastriüksuse kasutusotstarve jäätmekäitlusmaaks senise tootmismaa asemel. Tegu on samas üldplaneeringus esitatud kohalike matkaradade, sealhulgas Kaltenbrunni matkaraja osaga ning kohalike inimeste harjunud rajaga rabasse ja allikatele. Arusaadavalt ei taha keegi teel kaunite allikateni läbida jäätmete ladustusala või suisa prügimäge.</p> <p>Tegin eraldi meiliga ettepaneku muuta piiritusevabriku ala katastriüksuse 68401:003:0260, Järve tee 6, ja tema naaberkinnistu 68401:003:0254, Järve tee 6a, Roosna-Allikul kasutusotstarve näiteks segaotstarbega maaks, mis annaks edasiste kasutusotstarvete osas veidi laiemaid võimalusi. Loodan, et see ettepanek leiab mõistmist.</p>	<p>Enampakkumise konkursist teavitatakse ettepaneku esitajat LV poolt.</p>

	<p>Kirjutan Teile ja Gustav Madisele aga seetõttu, et kui linn peaks otsustama selle maatüki või mõlemad müüki panna, siis paluksin lahkesti mind teavitada.</p> <p>Olen sama tee alguses, Järve tee 1 asuva katastriüksusega nüüd sealmaal, et sel sügistelvel loodame Paide linnavalitsuselt saada loa sinna mitmfunktsionaalse hoone ehitamiseks (kohvik koos kaugtöö alaga, väike veiniproduktide tootmise koht ja üürikorter või ööbimiskohad). Kui Paide linn ise vana piiritusevabriku ala arendada ei soovi, siis kaaluksin seda ise korda teha.</p>	
<p>Loovara OÜ (Johanna Kõva) 22.08.2022 loovara@hotmail.ee</p>	<p>1.Järve tee 3 (katastri tunnus 56601:007:0943) piirijooned on ainult osaliselt märgitud Ehituskeeluvööndi suurendamise joonisele (nr.23.Ehituskeeluvööndi suurendamine ei ole võimalik ilma omanikuga kooskõlastamata ja katastriüksuse ümberkruntimata. Ehituskeeluvööndi suurendamise joonist tuleb täiendada Järve tee 3 tegelike piiri joonte ära märkimisega.</p> <p>2.Kaevu tn.3 (katastri tunnus 56601:07:0018) sihtotstarve on elumumaa, millele juurdepääs osadel joonistel puudub. Praegu on tulevasele teele istutatud puid ja põõsaid. Palun täpsustada krundile juurdepääsu tee ja ka aadress.</p> <p>3.Kriilevälja külas Niitsaarel (katastri tunnus 56502:002:0692) puudub aadress, kusjuures teda ümbritsevatel kõigil kinnistutel on see olemas. Selles küsimuses olen korduvalt pöördunud Paide vallavalitsuse poole, kuid tulutult. Tahaks loota, et Paide linnavalitsus lahendab selle palve enne krundi detailplaneeringu alustamist.</p>	<p>Seletuskirja skeemil 7 on välja toodud ehituskeeluvööndi suurendamise piir ja see ei hõlma teie kinnistut.</p> <p>Järve tee 3 ulatuses ei toimu ehituskeeluvööndi suurendamist.</p> <p>Antud tee on kavandatud detailplaneeringuga, mille alusel tuleb see ka välja ehitada.</p> <p>Üldplaneeringus on see vastavalt detailplaneeringule näidatud kui planeeritud uus tee ja kajastatud kõigil maakasutus joonistel. Kõigil kaartidel ei olegi kogu informatsiooni kajastatud. Igal joonisel on oma eesmärk. Juurdepääsu üksikasjalik määratlemine ei ole ÜP detailsus astmes asjakohane.</p> <p>Koha-aadressi teema ei ole üldplaneeringuga lahendatav.</p> <p>Maakorralduse peaspetsialisti poole saab selle küsimusega edaspidi pöörduda.</p>

Keskkonnaamet (Helen Manguse, juhataja keskkonnakorralduse büroo) 22.08.2022 kiri nr 6-5/22/11850-2	1.1. ÜP joonisel 2 „Taristu ja tehnovõrgud“ (edaspidi joonis 2) on märgitud ÜVK puurkaevud sanitaarkaitsealadega, palun tähistus välja tuua ka legendis.	Seisukohaga arvestatakse.
	1.2. ÜP joonisel 2 on toodud veekogudele poolkaare kujulised kollakaspruunid tähised. Mida need tähistavad, palume täiendada vajadusel legendi.	Seisukohaga arvestatakse. Tegemist on olemasolevate (pruun) ja planeeritud (oranž) sildadega.
	1.3. ÜP joonisel 20 „Taristu ja tehnovõrgud Sargvere küla väljavõte“ on kavandatud jalgratta ja jalgteed läbi puurkaevu katastri nr 20456 sanitaarkaitseala. Juhime tähelepanu, et veeseadus (VeeS) § 151 kohaselt ei ole veehaarde sanitaarkaitsealal majandustegevus lubatud ning kergliiklusteed läbi veehaarde sanitaarkaitseala kavandada ei saa. Puurkaevu katastri nr 20456 veehaardest varustab AS Paide Vesi Sargvere küla joogiveega. EELIS andmete kohaselt on märgitud sanitaarkaitseala ulatuseks 10 meetrit. Puurkaev on 38 meetrit sügav, millest 20 meetrit on manteldatud ja puurkaevuga võetakse siluri põhjaveekihi vett. Põhjaveekiht on nõrgalt kaitstud ning EELIS andmed puurkaevu sanitaarkaitse ala osas ei vasta kehtivale veeseadusele. Piirkonna reostuskaitstust arvestades peab puurkaevu sanitaarkaitseala olema 50 meetrit (VeeS § 149 lg1 p3). Sargvere veehaarde sanitaarkaitseala suurendamine ei taga veehaarde tegelikku kaitstust võimalike reostusohutude eest, sest looduses tegelik kaitseala on ligikaudu 15 meetrit. Üldplaneeringuga tuleb ette näha lahendus Sargvere küla veevarustuse osas selliselt, mis tagaks veehaarde nõuetekohase kaitstuse. Kas leida veehaardele uus sobiv maa-ala koos sanitaarkaitseala ulatusega või kavandada puurkaevu ümberehitus selliselt, et veehaardega avatud põhjaveekiht oleks kaitstud (VeeS § 149 lg1 p1).	Selgitus. Üldplaneeringuga ei lahendata kavandatavate jalgratta- ja jalgteede täpset paiknemist ja asukohta. Üldplaneeringuga näidatakse üksnes maanteed ja tänavad, mille äärde jalgratta- ja jalgteede rajamine on vajalik ja oluline. Jalgteed ja jalgrattateed asukoht täpsustatakse detailplaneeringus ja/või ehitusprojektis. Detailplaneeringus ja/või ehitusprojektis pannakse paika kummale poole teed jalgratta- ja jalgteed kavandatakse.
	1.4. ÜP seletuskirja ptk-i 7 (lk 75-76) kohta kehtivad samad Keskkonnaameti märkused ja tähelepanekud, mis on toodud käesoleva kirja p-des 2.6-2.9 KSH aruande kohta.	-

	<p>1.5. ÜP seletuskirja ptk-s 2.1.2 (lk 16) viidatakse jäätmete lõplikule ladustamispunktile, mis ei ole korrektne termin. Jäätmed veetakse jäätmevaldaja juurest käitluskohta, seetõttu soovitame sõnastust parandada.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse</p>
	<p>1.6. Kaitsehaljastuse maa-ala on ÜP seletuskirja (ptk 2.6.5, lk 26) kohaselt kõrghaljastuse säilitamiseks ja rajamiseks ette nähtud ala, mille eesmärk on kaitsta lähialasid õhusaaste, müra, tuule, tuleohu vm häiriva mõju eest või neid leevendada. Kaitsehaljastusega maa-alad tuleb säilitada looduslikuna ning tagada seal kõrghaljastuse püsimine. Samas otseseid raiepiiranguid ei ole toodud. Palume täpsustada, kui on vajalik piirata raietegevust (kas nt lageraie on lubatud, kui tuleb tagada kõrghaljastuse püsimine?).</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse. Kaitsehaljastuse maa-ala peatükki täpsustatakse. Lageraie piirang lisatakse tingimustesse.</p>
	<p>1.7. ÜP seletuskirja ptk-s 4.6 ei ole rohevõrgustikus metsaraiele otseseid piiranguid välja toodud (v.a teatud rohevõrgustiku osadel, nt haljasala ja parkmetsa maa-aladel ning puhke- ja virgestustegevuse maa-aladel, kus on kohaliku omavalitsusega raie kooskõlastamise kohustus ning lageraiepiirangud puhke- ja virgestusaladel, kaitsemetsas, ökoduktist 400 m ulatuses). Keskkonnaametil on üle Eesti olnud mitmeid vaidlusi seoses metsaraietega rohevõrgustiku aladel, kus vaidlustatakse lubatud raieid, mida ÜP-ga piiratud ei ole, kuid mis võivad kellegi hinnangul olla vastuolus rohevõrgustiku üldiste eesmärkidega ega taga rohevõrgustiku toimivust. Kui kohaliku omavalitsuse hinnangul ei ole rohevõrgustiku aladele lausaliselt ÜP-ga täiendavaid raiepiiranguid vajalik seada, siis palume võimalusel selguse huvides lisada selgitus, et raietele rohevõrgustiku alal ÜP-ga täiendavaid piiranguid ei seata (v.a teatud rohevõrgustiku osaks olevatel aladel, mis on ÜP-s kirjeldatud). See aitaks Keskkonnaametil ära hoida vaidlusi rohevõrgustiku aladel raiete lubamisega seoses. Palume arvestada, et Keskkonnaamet saab metsateatiste menetlusel lähtuda selgesõnalistest piirangutest, ega saa hakata tuletama piiranguid kohaliku omavalitsuse ÜP-st tulenevatest üldsõnalistest eesmärkidest.</p>	<p>Selgitus. Üldplaneeringuga ei seata täiendavaid raiepiiranguid.</p>

	<p>1.8. ÜP seletuskirja ptk-s 4.9 (lk 52) seatakse kaitsemetsa alal tingimuseks, et keelatud on lageraied üle 30 m laiuse raielangina. Kas langi suurust ei piirata (lageraielangi suurused on sätestatud metsaseaduse §-s 29)?</p>	<p>Selgitus. Langi suurust ei piirata.</p>
	<p>1.9. Palume tagada, et ÜP jõustudes oleksid kõik alad, kus kehtivad mistahes piirangud metsaraiele (sh raie kooskõlastamise vajadus kohaliku omavalitsusega) kantud vajalikele kättesaadavatele kaardikihtidele.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p>
	<p>1.10. ÜP seletuskirja ptk-s 5.2.2.1 (lk 66) tuulegeneraatori püstitamise üldiste tingimuste all on toodud p 12 -tuulepargi ala D. Palume selgitada täpsemalt, mis kaalutlustel on ikkagi valitud ala D. Alal on toimiv ökosüsteem -mets. Ala läheduses (2-3 km) on 5 väike-konnakotka püsielupaika ja 2 must-toonekure püsielupaika. Ilmselgelt on tegemist kõrge loodusväärtusega piirkonnaga.</p> <p>Kui väärtuslikule maastikule või põllumaale ei ole soovitatav tuuleparke rajada, siis kuidas on võimalik seda kaaluda kõrge loodusväärtustega alale? Tuuleparkide asukohad on ennekõike tehismaastikud, mitte toimivad ökosüsteemid.</p>	<p>Selgitus. Tuulepargi alade määramisel on lähtunud Keskkonnaameti poolt soovitatud kaitsealuste loodusobjektide ja lindude puhvritest („Maismaa tuuleparkide mõjust elustikule ja Keskkonnaameti soovitusel nende planeerimise kohta kohaliku omavalitsuse üldplaneeringutes“) ning Järvamaa MP tingimustest, mille kohaselt tuulepargi minimaalne kaugus elamust peab olema 1 km ja tiheasutusala 2 km. Sellest, kuidas täpsemalt viidi läbi kaardianalüüs potentsiaalsete tuulepargialade leidmiseks, on kirjeldatud põhjalikult ÜP KSH aruandes (vt ptk 5).</p> <p>Lähtudes tuuleparkide arendussurvest on üldplaneeringus antud võimalus tuuleenergia arendustegevuseks Paide linna territooriumil, tuues samas välja et vajalikud on edasised uuringud.</p>
	<p>1.11. ÜP seletuskirja ptk-i 5.1.7 kohaselt küsitakse eksperthinnang ornitoloogilt välja selgitamiseks tegevuse mõju piirkonnas olevatele linnuliikidele. Keskkonnaamet nõustub, et mõju väljaselgitamiseks on vajalik pädev linnustiku ekspert kaasata, kuid see tuleb teha Natura asjakohase hindamise etapis, et välja selgitada tegevuse mõju ja vajadusel leevendavad meetmed. ÜP-ga ei või</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse. Natura aladel paiknevad matkarajad eemaldatakse üldplaneeringu lahendusest, sest puudub piisav informatsioon Natura asjakohase hindamise läbiviimiseks.</p>

	kavandada Natura alale tegevusi, mille mõju Natura ala kaitse-eesmärkidele on ebaselge või leevendamata. Vaata ka kirja p-i 2.16.	
	1.12. ÜP seletuskirjas on mitmes kohas (nt ptk-des 2.6.9 (lk 28), 2.6.10 (lk 28, 29), 5.2.3 (lk 72)) lausaliselt nõutud keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) algatamist. Juhime tähelepanu, et KMH/KSH algatamist saab nõuda ainult keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lg-s 2 ja § 33 lg-s 1 nimetatud tegevuste korral. Korrektne oleks antud juhul panna tingimusena ÜP-sse, et teatud juhtudel tuleb kaaluda KMH või KSH algatamist ja anda selleks vajalik eelhindang. Palume ÜP seletuskirja korrigeerida.	Seisukohaga arvestatakse.
	1.13. Palume ÜP seletuskiri üle vaadata ja vajadusel ajakohastada (sama märkus kehtib ka KSH aruande kohta). Hetkel on nii ÜP seletuskirjas kui ka KSH aruandes mitmes kohas sees juba aegunud andmeid. Nt ÜP seletuskirja ptk-s 3.2 (lk 36) räägitakse Mündi jalakäijate sillast, mida on seletuskirja kohaselt vaja ümber ehitada. Nimetatud sild on nüüdseks ümber ehitatud.	Seisukohaga arvestatakse.
	2.1. KSH aruande ptk-s 4.6.4 joonisel 9 (lk 37) „Paide linna üleujutusala riskipiirkond ning üleujutusala prognoositav ulatus 0,1%, 1%, 2% ja 10% esinemistõenäosuse puhul“ (<i>Keskkonnaministeerium, 2019</i>) on märgitud tehisiärve ümbrus ja järve läänepoolne osa punase viirutusega ning legendis märgitud PSFRA. Palun täpsustada, mida see tähekombinatsioon tähistab.	Seisukohaga arvestatakse. Tähekombinatsioon PSFRA tähistab üleujutusala riskipiirkonda. KSH aruande joonise 9 allkirja lisatakse juurde vastav täpsustus/selgitus.
	2.2. KSH aruande ptk-s 6.1.5.1.1 (lk 111) on hinnatud ÜP mõju Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskavale 2015-2021 aastateks. Uue perioodi veemajanduskava aastateks 2022-2026 avalikustamine lõppes 30.06.2022, kuid hetkel on veemajanduskava vastu võtmata. Kuigi uus veemajanduskava on veel vastu võtmata, tuleks KSH aruandes anda ka hinnang, kuidas mõjutab ÜP uue veemajanduskava tegevuste elluviimist.	Seisukohaga arvestatakse. KSH aruandele lisatakse juurde hinnang, kuidas mõjutab Paide linna ÜP veemajanduskavaga aastateks 2022-2026 ettenähtud tegevuste elluviimist.

	<p>2.3. KSH aruande ptk-s 6.1.5.1.2 (lk 113) on toodud aegunud andmed kinnitatud põhjaveevarude kohta. Keskkonnaministri käskkirjaga 22.12.2021 nr 1-2/21/501 on kinnitatud põhjaveevaru Paide Tere AS piimatööstusele.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse. KSH aruannet korrigeeritakse (andmeid uuendatakse).</p>
	<p>2.4. KSH aruande ptk-s 6.1.3.5 (lk 85) on hinnatud perspektiivse jäätmekäitluskoha mõjusid. Samas ei ole planeeringu seletuskirjas seda perspektiivset ala välja toodud, aga maakasutuse kaardile on vastav info kantud. Juhime tähelepanu sellele, et Järve tee 6 (68401:003:0260) kinnistul on Maa-ameti kaardirakenduse kohaselt mitmed kitsendused (mh veehaarde sanitaarkaitsevöönd ning kalda piiranguvöönd), mis välistavad majandustegevuse ja/või jäätmekäitluskoha rajamise. Leiame, et Järve tee 6 kinnitu ei ole sobiv perspektiivne jäätmekäitlusala.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse. Järve tee 6 katastriüksusele määratakse segaotstarbega maa-ala juhtotstarve.</p>
	<p>2.5. KSH aruande ptk-s 4.4 tabelis 6 (lk 29) on märgitud, et Rõamäe liivakarjääri kaevandamisloal (JARM-037) on loa omaja märkimata. Keskkonnaameti andmetel on antud loa omajaks AS Tariston.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse. KSH aruannet korrigeeritakse (andmeid uuendatakse).</p>
	<p>2.6. KSH aruande ptk-s 2.1.2 tabelis 4 kolmandas veerus (lk 14) on Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030 eesmärk -inimese tervisele ohutu ja tervise säilimist soodustav siseruum märgitud: „Vastavalt KSH aruandele on üldplaneeringusse lisatud tingimus, et koolieelsete lasteasutuste ja koolide kavandamisel tuleb igakordselt teostada radoonitaseme mõõtmisi maapinnas (vt täpsemalt ptk i 5.3.4). Mõõtmistulemused annavad olulist infot, kas radooni tõrjemeetmete rakendamine on üldse vajalik ja kui on, siis millised konkreetset võtted oleksid vajalikud.“.</p> <p>KSH aruande ptk-s 6.2.4 (eelmainitud tabeli 4 viide 5.3.4 on vigane, sellist ptk-i aruandes ei leidu) (lk 123 viimane ja lk 124 esimene lõik) on kirjas: „<i>Kuigi Paide linna omavalitsusüksus ei kuulu keskkonnaministri 30.07.2018 määruse nr 28 alusel kõrgendatud radooniriskiga maa-alade hulka, näitab Eesti</i></p>	<p>Seisukohaga arvestatakse. KSH aruannet korrigeeritakse vastavalt märkustele ning pinnaseõhu uuringu vajaduse üle otsustamine jäetakse projekteerija pädevusse.</p>

	<p><i>Geoloogiateenistuse pinnase radooniriski kaart (ptk 4.5), et omavalitsusüksuse haldusterritooriumil leidub piirkondi, kus radoonitase pinnaseõhus on kõrge (50–250 kBq/m³). Eesti Vabariigi standardis EVS 840:2017 “Juhised radoonikaitse meetmete kasutamiseks uutes ja olemasolevates hoonetes” on ehitistealusele pinnaseõhule kehtestatud radooniohtliku pinnase tase 50 kBq/m³. Sellest kõrgema sisalduse korral tuleks ehitamise käigus rakendada radooni sissepääsu tõkestavaid meetmeid.</i></p> <p><i>Eesti Geoloogiateenistuse pinnase radooniriski kaart ei ole piisavalt täpne asukohapõhiselt hoonete kavandamisel radoonivastaste meetmete rakendamise üle otsustamiseks, mistõttu teevad KSH aruande eksperdid ettepaneku lisada Paide linna üldplaneeringusse tingimus, et perspektiivsete koolieelse lasteasutuste ja koolide kavandamisel teostatakse igakordselt radoonitaseme mõõtmisi maapinnas.“.</i></p> <p>Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et Eesti Geoloogiateenistuse kaardi kohaselt leidub omavalitsusüksuse haldusterritooriumil siiski piirkondi, kus radoonitase pinnaseõhus on 50-100 kBq/m³, mitte 50-250 kBq/m³ nagu on öeldud ka KSH aruande lk 30 kaardi väljavõtet kujutava joonise 6 kohal.</p> <p>Täpne ei ole väide, et Eesti Vabariigi standard EVS 840:2017 on kehtestanud ehitusalusele pinnaseõhule radooniohtliku pinnase taseme 50 kBq/m³. Standard ei ole dokument, mis norme kehtestab. Standardis EVS 840:2017 on lk 8 toodud pinnase radooniohtlikkuse liigitus pinnaseõhu radoonisisalduse järgi, mida on korratud ka KSH aruande lk-l 30. Standard EVS 840:2017 ütleb lk-l 13 järgmist: „Radooniohtlikuks hinnatakse sellised looduslikud pinnased, kus radoonisisaldus 1 m sügavusel pinnaseõhus ületab 50000 Bq/m³“, tuues välja ka viite B. Clavensjö ja G. Åkerblomi tööle The Radon Book. Measures against Radon, Stockholm 1994, millest vastav hinnang ja pinnase liigitus pinnaseõhu radoonisisalduse järgi pärineb.</p>	
--	---	--

	<p>Standard ei väida ka, et pinnaseõhu kõrgema kui 50 kBq/m³ radoonisisalduse puhul tuleks rakendada radooni sissepääsu tõkestavaid meetmeid. Standard ei too sellist numbrilist piiri. Radoonitõkestusmeetmeid võib olla vajalik kasutada ka madalamatel pinnaseõhu radoonisisaldustel kui 50 kBq/m³, millele viitavad näiteks joonised 6.14-6.16 standardis. Ka võivad olla võimalikud ehituslikud lahendused, mille puhul kõrgem kui 50 kBq/m³ pinnaseõhu radoonisisaldus ei ole oluline (hoone valdavalt sammastel, avatud parklaga hoone all vms).</p> <p>Keskkonnaameti hinnangul on KSH aruande koostanud ekspertide soovitus, et koolieelsete lasteasutuste ja koolide kavandamisel teostataks igakordselt radoonitaseme mõõtmisi maapinnas liiga kategooriline. Pinnaseõhu radoonisisaldusel puudub iseseisev tähendus kiirgusohutuse seisukohast. Oluline on hoonete siseõhu radoonisisaldus, mille aasta keskvärtus hoone tavapärasel kasutamisel, nn viitetase, on õigusaktidega reguleeritud.</p> <p>Vastavalt standardi EVS 840:2017 viiendas peatükis toodud metoodikale, millest projekteerimise käigus on soovitatav juhinduda, on pinnaseõhu radoonisisaldus üks rohkem kui kümnest sisendparameetrist, mille põhjal on võimalik arvutuslikult hinnata tulevase hoone siseõhu radoonisisaldust. Pinnaseõhu radoonisisalduse mõõtmise vajadust saab eelnevalt hinnata muude sisendparameetrite eeldatavatest väärtuste vahemikest lähtuvate arvutustega.</p> <p>Pinnaseõhu radoonisisalduse mõõtmise kasulikkust (informatiivsust) võib mõjutada ka see, kui sügavalt kuulub eemaldamisele olemasolev pinnas ja kas ja mil määral kasutatakse eemaldatud pinnast hiljem samal objektil täitepinnasena või on viimane pärit mujalt. Eriti võib nimetatud asjaolu ette tulla suuremate objektide ehitamisel, mille hulka kuuluvad ka koolid ja koolieelsed lasteasutused. Juhime tähelepanu, et radoonikaitsemeetmeid võib rakendada ka ennetavalt piisava varuga, ilma pinnaseõhu radoonisisaldust mõõtmata.</p>	
--	---	--

	<p>Keskkonnaameti seisukoht on, et projekteerimise lähteülesandes on asjakohane viidata võimaliku radooniprobleemi käsitlemise vajadusele, kuid pinnaseõhu uuringu vajaduse üle otsustamise võiks jätta projekteerija pädevusse.</p>	
	<p>2.7. KSH aruande ptk-s 6.2.4 (lk 123) viites keskkonnaministri 30.07.2018 määrusele on üleliigsed sõnad „vastu võetud“. Määruse pealkirja viimane sõna on „töökohtadel“, mitte „töökohtadele“. Sama trükiviga esineb ka lehekülje keskel.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse. Parandused viiakse KSH aruandesse sisse.</p>
	<p>2.8. KSH aruande ptk-s 6.2.4 (lk 123) õigusaktide loetelule järgnev lõik: „Määruse järgi on viitetase hoone ruumiõhu radoonisisalduse aasta keskväärts (või hoone tarindi ehitusmaterjalidest siseruumidesse emiteeritavast gammakiirgusest aastas saadava efektiivdoosi väärtus), millest kummagi kõrgema näitaja korral tuleb kaaluda meetmete rakendamist kiirituse vähendamiseks.“.</p> <p>Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et ettevõtlus-ja infotehnoloogiainistri määrus nr 19 reguleerib kaht erinevat, teineteisest sõltumatut võimalikku tervisemõjurit –siseõhu radooni ja ehitusmaterjalidest lähtuvat gammakiirgust. Kumbagi iseloomustatakse erineva füüsikalise suurusega, mida mõõdetakse erineva ühikuga. Määruses toodud viitetaseme määratlus sisaldab endas kahe erineva suuruse viitetasemete määratlusi. Kuna KSH aruandes käsitletakse radooni, siis oleks selgem, kui ka viitetaseme määratluses tuua välja nimelt radooni puudutav osa, näiteks: „Määruse järgi on viitetase hoone ruumiõhu radoonisisalduse aasta keskväärts, millest kõrgema näitaja korral tuleb kaaluda meetmete rakendamist kiirituse vähendamiseks.“.</p> <p>Mis puutub ehitusmaterjalide ja –toodete võimet tekitada gammakiirgust, siis see on reguleeritud majandus-ja kommunikatsiooniministri 26.07.2013 määrusega nr 49 „Ehitusmaterjalidele ja –toodetele esitatavad nõuded ja nende nõuetele</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse. Viitetaseme määratluses tuuakse välja vaid radooni puudutav osa.</p>

	<p>vastavuse tõendamise kord“ § 21. Kui ka viimast tuleks KSH aruandes käsitleda, siis tuleks seda teha radooni teemast eraldi.</p>	
	<p>2.9. KSH aruande ptk-s 6.2.4 (lk 124 esimene lõik) on kirjas: „Asjakohane on igakordselt radoonitaseme mõõtmisi teostada ka teiste ühiskondlike hoonete puhul, kus on ette näha inimeste pikemaajalist viibimist. Eramute ja kortermajade puhul võiks sellise uuringu ja radoonitõrjemeetmete rakendamine jääda omaniku otsustada, sõltuvalt hoone planeeringust ja sellest, kui suure osa ajast inimene veedab pinnaselähedastel korrustel (kelder ja esimene korrus).“.</p> <p>Eelnevast on aru saada, et jutt on pinnaseõhu radoonimõõtmistest.</p> <p>Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et siseõhu radoonitase ühiskondlikes hoonetes puudutab eelkõige sealseid töötajaid. Külastajad viibivad hoonetes töötajatega võrreldes märksa vähem aega. Tavainimene jaoks on kõige olulisem radoonitase kodus, kuna seal viibitakse aastate jooksul kõige rohkem aega. Radoonitase kodus on isegi olulisem kui radoonitase koolieelses lasteasutuses või koolis (viimastes viibitakse võrreldes elukohaga suhteliselt vähem aega ja aastaid). Ka eramute kohta kehtib ettevõtlus-ja infotehnoloogiaministri määrus nr 19 ning ehitusseadustiku § 19 lõike 1 kohaselt peab ehitise omanik tagama ehitise vastavuse õigusaktidest tulenevatele nõuetele, sh radooni puudutavatele nõuetele. Hoone projekteerimisel tuleb radooni käsitleda sõltumata hoone otstarbest.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p> <p>KSH aruannet korrigeeritakse. Radooni teemat käsitletakse selliselt, et ei eristata hoonete otstarvet.</p>
	<p>2.10. KSH aruande ptk-s 6.2.4 (lk 124 teine lõik) on kirjas: „Kiirguskeskuse kodulehelt leitav abimaterjal ...“. Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et kiirguskeskus likvideeriti 2009. a koos Keskkonnaameti moodustamisega.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p> <p>KSH aruannet korrigeeritakse.</p>
	<p>2.11. Palume KSH aruandes kaasajastada ptk-s 4.10.1 (lk 42) projekteeritavate alade lõiku ja lisada loetellu Metsaelupaikade looduskaitseala. Keskkonnaamet tegi 07.02.2022 kirjaga nr 7-4/22/2442 Keskkonnaministeriumile</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p> <p>KSH aruannet kaasajastatakse projekteeritavate kaitsealade osas.</p>


	looduskaitseeaduse § 8 lg 1 ning § 13 lg 1 alusel ettepaneku muuta Natura 2000 võrgustiku loodus-ja linnualadega kattuvate siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaitsekorda selliselt, et loodusdirektiivi I lisas nimetatud metsaelupaigatüübid oleksid rangelt kaitstud.	
	2.12. KSH aruande ptk-s 4.10.4 (lk 47) on keskkonnaministri määruse nr 62 „Järva maakonna kaitstavad looduse üksikobjektid ja nende piiranguvööndi ulatus“ vastu võtmise kuupäev vale. Määrus on vastu võetud 18.11.2019, palume teksti lisada nimetatud kuupäev.	Seisukohaga arvestatakse.
	2.13. KSH aruande ptk-s 6.1.3.2 (lk 81) on valesti kajastatud Kõrvemaa maastikukaitseala kaitse-eeskirja eelnõus olevat sihtkaitsevööndi ehitustegevust puudutavat kaitsekorda. Tekstis on toodud, justkui oleks eelnõu kohaselt sihtkaitsevööndis lubatud kaitseala valitseja nõusolekul uute ehitiste püstitamine. Teksti tuleb parandada ja lisada sinna korrektne kaitse-eeskirja eelnõu tekst: „sihtkaitsevööndis on keelatud uute ehitiste püstitamine, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul tee, tehnovõrgu rajatise või tootmisotstarbeta rajatise püstitamine kaitsealal paikneva kinnistu või kaitseala tarbeks, kusjuures kaitseala tarbeks rajatise püstitamisel ehituskeeluvööndisse ei laiene ehitisele kalda ehituskeeluvööndi ehituskeeld“.	Seisukohaga arvestatakse.
	2.14. Palume KSH aruande ptk-des 4.10.2 (lk 43) ja 4.10.4 (lk 47) toodud andmeid uuendada, kuna tegemist on aegunud andmetega.	Seisukohaga arvestatakse.
	2.15. KSH aruande ptk-s 5 kaardianalüüsis võimalike tuulepargialade väljaselgitamiseks on kirjutatud: „Lisaks on välja toodud, et tuuleenergeetika arendamist tuleb vältida aktiivses metsamajanduslikus kasutuses olevatel aladel ning väärtuslikele põllumajandusmaadele. Viimase lausega ei saa KSH aruande eksperdid täielikult nõus olla ilma seda täpsustamata./.../...seega ei saa tuuleparkide rajamist metsaaladele ja väärtuslikele põllumajandusmaadele	Selgitus. KSH aruandes välja toodud lauses: „Lisaks on välja toodud, et tuuleenergeetika arendamist tuleb vältida aktiivses metsamajanduslikus kasutuses olevatel aladel ning väärtuslikele põllumajandusmaadele.“ tuleb rõhku panna sõnadele „tuleb vältida“. Tuleb vältida tähendab, et kui on olemas muid

	<p>täielikult välistada vaid selliseid arendusprojekte on vaja igal juhul eraldi hinnata. Tuuleenergia arendamine on oluline avalik huvi ning tuuleenergia tootmisvõimalusi kaaludes peab arvestama riigi seatud taastuvenergia tootmise ja kliimapolitika eesmärkidega.“. Märgime, et kui tuulepargi jaoks peab eemaldama toimivat metsa ökosüsteemi (nt ala D), siis ei kannata see kliimaeesmärke ja sellisena seda põhjendada ei ole asjakohane.</p>	<p>võimalusi, siis tuleb eelistada etteantud varianti - antud juhul eelistada varianti mitte ehitada metsa alale. KSH aruandes on täpsustusena juurde toodud, et antud sõnastust ei tohiks tõlgendada sellisena, et metsaladele tuleb tuuleparkide arendust täielikult välistada. Paide ÜP-s on põhimõttest, et võimalusel tuleb tuulepargialade rajamist metsaladele vältida, arvestatud, kuna kaardianalüüsist tuleb selgelt välja, et kui arvestada looduskaitse objektide kaitse vajadust ja inimeste kaitse vajadust (ehk rakendada KeA poolt väljastatud puhvreid looduskaitse objektidele ja lindudele ning elamutest puhvrit 1 km, mis tagab müra normatiivide täitumise), siis ainukesed alad, mis jäävad alles tuuleenergeetika arendamiseks on (paratamatult) metsaalad.</p>
	<p>2.16. KSH aruande ptk-i 6.1.3.1 ja 6.1.3.2 (ja ÜP seletuskirja ptk-i 5.1.7) kohaselt on Kõrvemaa maastikukaitsealale kavandatud Iripillisaare ja Roosna-Alliku matkateed. Matkateed on kavandatud Iripilli ja Kilingi sihtkaitsevööndisse. Kõrvemaa maastikukaitseala kuulub Kõrvemaa loodus-ja linnualana Natura 2000 võrgustikku.</p> <p>Kõrvemaa maastikukaitseala kaitse-eeskirja (Vabariigi Valitsuse 05.05.2004 määrus nr 183 „Kõrvemaa maastikukaitseala kaitse-eeskiri“) § 1 lg 2 kohaselt on kaitseala moodustatud looduslike protsesside, maastiku ja elustiku mitmekesisuse, sealhulgas kaitsealuste liikide ning poollooduslike koosluste kaitsmiseks ja säilitamiseks. Kaitse-eeskirja § 10 lg 1 kohaselt on sihtkaitsevööndis keelatud majandustegevus, loodusvarade kasutamine ja uute ehitiste püstitamine.</p> <p>Lisaks läbivad planeeritavad matkateed Kõrvemaa linnuala(Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p> <p>Natura aladel paiknevad matkarajad eemaldatakse üldplaneeringu lahendusest.</p>


	<p>võrgustiku alade nimekiri“ lisa 1 p 1 ap 20) kaitse-eesmärkides nimetatud järgmiste liikide elupaiku: I kaitsekategooria liik kaljukotkas ning III kaitsekategooria liigid mudatilder, heletilder, rüüt ja teder. Planeeritavate matkateede piirkonnas on registreeritud ka liike, mis on planeeritava kaitsekorra alusel ala kaitse-eesmärgiks seatud. See liik on I kaitsekategooria liik merikotkas. Lisaks leidub alal järgmisi III kaitsekategooria liike: suurkoovitaja, punajalg-tilder, sookurg, hoburästas, punaselg-õgija.</p> <p>Samuti on matkateede alal inventeeritud loodusala(Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ lisa 1p 2ap 158)kaitse-eesmärkides nimetatud elupaigatüübid rabad (7110*),siirde-ja õõtsiksood (7140), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*) ja siirdesoo-ja rabametsad (91D0*).</p> <p>KSH aruande kohaselt planeeritakse Roosna-Alliku matkarada välja ehitada suuremas osas möödaajaloolist taliteed, kus on juba väljakujunenud vaba trajektor. Keskkonnaamet on seisukohal, et see eeldab muuhulgas maha kukkunud puude koristamist, mis kahjustab piirkonnas inventeeritud elupaigatüüpe(lamapuit on oluline struktuurielement metsaelupaigatüübis). Samuti on alal keelatud majandustegevus.</p> <p>Keskkonnaamet on seisukohal, et Natura eelhindamises on jäetud arvestamata piirkonnas inventeeritud elupaigatüübid ning tegevuse mõju nendele. Mõjusid tuleb hinnata kõikidele kaitse-eesmärkidele eraldi, st kõikidele elupaigatüüpidele ja linnuliikidele, mida tegevus võib mõjutada.</p> <p>Keskkonnaamet ei saa nõustuda KSH aruande ptk-s 6.1.4.1 (lk 96) toodud väitega, et matkaraja väljaarendamisega ei kaasne elupaigatüüpide pindala vähenemine ega seisundi halvenemine, kuivõrd negatiivne mõju elupaikadele kindlasti kaasneb. Samuti pole hinnatud mõju kõikidele linnuala kaitse-eesmärgiks olevatele linnuliikidele, kelle elupaika matkatee kavandatakse ning</p>	
--	---	--

	<p>arvestamata on ka häirimistundlike kaitsealuste linnuliikide kaitseks vajalike liikumispiirangutega. Tegevus läheb vastuollu projekteeritava kaitsekorraga.</p> <p>Samuti on oluline siinkohal välja tuua, et Kilingi sihtkaitsevööndis seatakse liikumispiirang 15. veebruarist 31. juulini. Keskkonnaameti hinnangul ei ole matkaraja rajamine liikumispiiranguga alale võimalik, kuna see läheb vastuollu ala nii olemasolevate kui ka planeeritavate kaitse-eesmärkidega. Alal ei ole võimalik külastatavust suurendada, kuna seal esinevad häirimistundlike liikide elupaigad. Samuti on nii planeeritava lripilli kui Kilingi sihtkaitsevööndisse jäävad alad peaaegu lausaliselt kaetud loodusdirektiivi elupaigatüüpidega ning uute statsionaarsete rajatiste püstitamine ja seeläbi külastuskoormuse oluline suurendamine alal kahjustab kaitse-eesmärgiksseatud väärtusi. Ehitustegevuse tulemusena väheneb elupaigatüüpide pindala ja pideva suureneva külastuskoormuse ja servaefekti tõttu halveneb elupaigatüüpide seisund.</p> <p>Kokkuvõtvalt on Keskkonnaamet seisukohal, et Iripillisaare ja Roosna-Alliku matkateede kavandamine on perspektiivitu, sest sellel on ebasoodnemõju Natura 2000 võrgustiku Kõrvemaa linnu-ja loodusala kaitse-eesmärkidele ning lisaks ei arvestata alal hetkel kehtivat ega kavandatavat siseriiklikku kaitsekorda.</p>	
	<p>Lisaks tuletame meelde ka Keskkonnaameti 11.06.2020 kirja nr 6-5/20/7786-2 „Ettepanekud Paide linna üldplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsusele“ p-s 3 „Üldplaneeringute Natura hindamisest“ väljatoodut, kus muuhulgas oli kirjas:</p> <p>1) Üldplaneeringu võib kehtestada üksnes siis, kui üldplaneeringu kehtestaja on veendunud, et üldplaneeringu elluviimisega ei kaasne ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärkidele (v.a Natura-erandi rakendamise korral).</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p>

	<p>2) Üldplaneeringu koostamisel võimalusel vältida Natura võrgustiku 2000 aladele uute olulise keskkonnamõjuga tegevuste (nt olulised taristuelemendid, tööstusarendused) kavandamist, mille puhul võib juba tegevuse mastaabist lähtudes eeldada konflikti Natura võrgustiku 2000 alade kaitse-eesmärkidega. Natura 2000 võrgustiku aladel olemasolevate objektide kasutusintensiivsuse suurendamisel arvestada ka mõjude kumuleeruvusega.</p> <p>3) Üldplaneeringu koostamisel tuleb teha Natura-eelhindamine ning kui selle käigus selgub, et üldplaneeringu elluviimisega võib kaasneda ebasoodne mõju Natura 2000 ala terviklikkusele ja kaitse-eesmärkidele, siis ka Natura asjakohane hindamine. Ebasoodsa mõju esinemisvõimaluse korral ei saa KSH-s piirduda vaid eelhindamise etapiga (ning suunata järgnevat hindamist täies ulatuses järgmistesse arendusetappidesse), vaid tuleb hindamine viia läbi tasemel, mis võimaldab välja töötada tingimused või suunised edasisteks etappideks, mille järgmisel on võimalik ebasoodsa mõju esinemist välistada.</p> <p>Seega märgime, et tegevuste puhul, mis jäävad Natura aladele, ei saa KSH aruandesse ega ÜP seletuskirja jääda sisse tingimusi, et hilisemates etappides kaasatakse eksperte ja hinnatakse mõjusid mõne Natura 2000 võrgustiku ala ja selle kaitse-eesmärgi osas.</p> <p>Samuti märgime, et küllastaristu kavandatakse kaitsekorralduskava raames, mille alusel arendatakse välja vajalikud matkarajad-ja teed. Rekreatiivseks otstarbeks rajatavat küllastaristut ei saa käsitleda kaitseala tarbeks rajatava ehitisena. Kaitseala tarbeks püstitatav küllastajaid suunav taristu planeeritakse eelnevalt kaitsekorralduskavaga.</p>	
<p>Transpordiamet</p>	<p>1. Palume KSH aruandes läbivalt mõiste „riigimaantee“ asemel kasutada kas „riigitee“ või „riigi põhimaantee“, „riigi tugimaantee“ jne.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse</p>

(Marek Lind, juhtivspetsialist projekteerimise osakonna taristu kooskõlastuste üksus) 23.08.2022 kiri nr 7.2-1/22/13388-2	2. Üldplaneeringu seletuskirja lk 8 sõnastada viimase lõigu algus järgnevalt: „Paide linna jääb üks Kesk-Eesti tähtsamaid liiklussõlmesid – kahetasandiline põhimaanteed Tallinn–Tartu–Võru– Luhamaa ja Pärnu–Rakvere–Sõmeru ristmik“.	Seisukohaga arvestatakse
	3. Seletuskirja skeemil 3 on põhimaantee ja kõrvalmaantee nr 15176 Paide- Nahkmetsa ristmiku juures näidatud perspektiivne äri- ja tootismaa (sinine viirutus), kuid seal on ärihooded suures osas juba ehitatud. Transpordiameti Paide büroo krunt (näidatud alloleval joonisel punase joonega) on näidatud ärihoonete piirkonnana, kuigi tegemist on ühiskondliku hoonega.	Selgitus. Antud skeem eemaldatakse seletuskirjast ning kehtima jääb maakasutuse joonis.
		
	4. Seletuskirja skeemil 4 näidata Paide-Nahkmetsa tee äärde kavandatud perspektiivne kergliiklustee jätkuvana põhja poole (projekteeritud kuni Viraksaare asulani).	Seisukohaga arvestatakse.
5. Seletuskirja skeemil 5 (väljavõtte skeemist allpool) on puhkealadena näidatud ka põhimaantee ja riigitee nr 15175 Paide-Mündi-Mäeküla alla jääv ala. Riigiteede aluse maa ja tee kaitsevööndi ulatuses puhkeala mitte näidata.	Selgitus. Ruumivisiooni skeemid eemaldatakse seletuskirjast.	

		
	<p>6. Ruumivisiooni skeemidel ja maakasutuse joonisel nr 8 on vastuolu puhkealade käsitluses: ruumivisiooni skeemil 3 on linna edelaosa näidatud puhke- ja rekreatsioonipiirkonnana, samas joonisel 8 on suurele osale alast kavandatud äri- ja tootmise maa-ala ning põhimaanteega ristuva uue tänava maa-ala. Palume jooniseid ja vajadusel seletuskirja läbivalt korrigeerida, ühtlustada.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse. Ruumivisiooni skeemid eemaldatakse seletuskirjast.</p>
	<p>7. Seletuskirja osa 2.1.3 Piirded järgi on tiheasustusalal ja kompakitse asustusega alal tänava, tee poolsete piirete maksimaalne kõrgus 1,5 m, soovitatavalt 1,2 m. Paide linnas asuvad tiheasustusalad riigi põhimaantee ääres ning vajalikuks võib osutada müratõkkeseina – mille kõrgus on üldjuhul > 1,5 m – rajamine. Lähtudes eelnevast planeeringu seletuskirja täiendada.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse</p>
	<p>8. Seletuskirja osa 3.1 alguses räägitakse mitmest ehituskeeluvööndi suurendamise ettepanekust, loetelus on näidatud üks ettepanek.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse. Seletuskirja korrigeeritakse</p>

	<p>9. Ehitustingimuste määramine üleujutusosaladel on planeeringu lõikes ebaühtlane – osa sama riskitasemega piirkonnast (seletuskirja skeem 8) riigitee nr 15175 ääres on üleujutusohu tõttu määratud ehituskeeluvööndiks, samas osa alast riigitee nr 15181 on planeeritud elamumaaks.</p>	<p>Selgitus. Üleujutusosaladel on seatud tingimused üleujutusohu arvestamiseks. Ehituskeeluvööndi suurendamine on ettenähtud ainult piirkonnades, kus ei ole pikemas perspektiivis ette näha arendustegevust.</p>
	<p>10. Joonisel 16 on liiklussõlmes osa olemasolevaid teid näidatud leppemärgiga „planeeritud põhimaantee“.</p> 	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p>
	<p>11. Joonisel 16 kasutada teemaplaneeringu kohaseid leppemärkide selgitusi – „planeeritud põhimaantee trassikoridor“, „planeeritud tee ja teekaitsevööndi ala“ ning „planeeritud kogujatee tee ja teekaitsevööndi ala“.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p>
	<p>12. Lähtudes ettepanekute punktist 1.6 tuua seletuskirjas ja kaardil välja olulise liiklussagedusega tee.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p>

	<p>13. Joonistele 1, 3 ja 6 on Valgma, Mäeküla ja Nurmsi piirkonnas kandmata põhimaantee uus trassikoridor, teedevõrgustik ja rajatised (sh Kooli ökodukt ja linna piirile jääv Roti suurulukitunnel) kui maakasutust oluliselt mõjutavad ehitised. Teemaplaneeringus kavandatud teede, sh perspektiivsete kohalike teede ja rajatiste asukohad, liiklussõlmede lahendused, ulukiläbipääsud jms kanda üldplaneeringu joonistele Transpordiameti tellimusel koostamisel oleva eelprojekti „Riigitee 2 (E263) Tallinn–Tartu–Võru–Luhamaa km 87,5-108,1 Mäo–Imavere lõigu I klassi maantee eelprojekt“ (OÜ Skepast&Puhkim, töö nr MA1725) alusel, eskiisi joonised lingil https://pilv.mkm.ee/s/gRxP4vQjnzp73wO. Transpordiameti eelprojekti koostamise projektijuht on Marge Kelgo (marge.kelgo@transpordiamet.ee).</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p>
	<p>14. Joonistele 1, 2 (osaliselt) ja 3 on kandmata suurulukipääsud (projekteeritud, ehitamisel olevad ja planeeritud ökoduktid, suurulukitunnelid) kui maakasutust oluliselt mõjutavad ehitised.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p>
	<p>15. Lähtudes ettepanekute punktist 1.1 on välja toomata teemaplaneeringus seatud tingimused ehitamiseks teemaplaneeringuga hõlmatud alal.</p>	<p>Seisukohaga ei arvestata. Seletuskirjas on viidatud, et järgida tuleb teemaplaneeringus toodud tingimusi ja nõudeid. Puudub põhjendus tingimuste dubleerimiseks kahes dokumendis.</p>
	<p>16. Joonistel (nt joonised 1, 2, 16 jne) on liiklussõlmes näitamata osa teedevõrgustikku (rambid, maha- ja pealesõidud) ning näitamata on Mäo liiklussõlme kavandatud kommertsliinide bussipeatused ja teenindav taristu. Nimetatud objektid koos annavad olulise info selle kohta, kuidas korraldatakse toimivat transpordivõrgustikku.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p>
	<p>17. Joonisel 2 näidata põhimaantee põhiprojektis toodud ja ehitamisel oleva teelõigu osas leppemärkides kui „tee ja teekaitsevööndi ala“. Teekaitsevööndi ulatus on 50 m äärmise sõiduraja välimisest servast.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p>

	<p>18. Planeeringus on näidatud tiheasustusalad ja kompaktse asustusega alad ning seal on määratud maanteed kaitsevööndi laiuseks 10 m (seletuskirja osa 5.1). Oleme seisukohal, et järgnevad alad ei ole kompaktse asustusega alad LKS-i mõistes ega vasta üldplaneeringus toodud mõiste „kompaktse asustusega ala“ sisu selgitusele:</p> <p>18.1. Kriilevälja külas riigitee nr 15175 Paide-Mündi-Mäeküla km 2,41-2,61 vasakul poolel;</p> <p>18.2. Kriilevälja külas riigitee nr 15181 Kriilevälja-Kirila-Mündi km 0,61-0,86 paremal teepoolel;</p> <p>18.3. Tarbja külas riigitee nr 15180 Sillaotsa-Tarbja km 1,55-2,45 paremal teepoolel olev ala;</p> <p>18.4. Viisu külas riigitee nr 15158 Vodja-Viisu paremal poolel km 0-1,0 ja vasakul teepoolel km 0,43-0,82 olev ala.</p> <p>Tee kaitsevööndi eesmärk on tagada tee kaitse, teehoiu korraldamine, liiklusohutus ning vähendada teelt lähtuvaid keskkonnakahjulikke ja inimestele ohtlikke mõjusid. Kuna eelnevalt nimetatud asukohtades ei ole tegemist linnalise asustusega ning teed ümbritsev keskkond ei toeta tee kaitsevööndi vähendamist, ei nõustu Transpordiamet seal kaitsevööndi vähendamisega.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p> <p>Antud aladel suurendatakse teekaitsevööndit 30 m peale.</p>
	<p>19. Seletuskirja osas 5.1 on riigitee nr 15176 Paide-Nahkmetsa km 2,6–3,85 Viraksaare küla tiheasustatud ala piires „<i>erandina kaitsevööndi laiuseks määratud 10 m</i>“. Eelnevalt on selgitatud, et kompaktse hoonestusega aladel planeeritakse kaitsevööndi laiuseks 10 m, Viraksaare on kavandatud kompaktse hoonestusega alaks. Jääb selgusetuks, millega võrreldes erand tehakse ning millises ulatuses.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p> <p>Eraldi tee kaitsevööndi vähendamine eemaldatakse. Jääb väljaspool kompaktset ala 30 m. Kompaktsetes alades jääb 10 m.</p>


	20. Seletuskirja osas 5.1.2 nimetatud ning joonistel tähistatud oluliselt muudetavad teelõigud on erinevad.	Seisukohaga arvestatakse. Seletuskirja korrigeeritakse
	21. Seletuskirja osas 5.1.2 ning osaliselt joonistel on käsitlemata põhimaantee nr 2 ümberehitus Mäost Tartu poole.	Seisukohaga arvestatakse.
	22. Viia seletuskirja osad 5.2.2.1 ja 6 omavahel kooskõlla (osas 6 ei ole toodud tuuleparke kui olulise ruumilise mõjuga ehitisi).	Seisukohaga arvestatakse.
	<p>23. Koostöös Rahandusministeeriumiga oleme eelnevalt (nt Järva ja Kose valla üldplaneeringu koostamisel) välja töötanud rohevõrgustiku toimimist tagavad tingimused ulukipääsude ümbruses. Sellest lähtuvalt täiendada ja korrigeerida seletuskirjas rohevõrgustiku kaitse- ja kasutustingimusi hajaasustusalal järgnevalt, tagamaks sarnased tingimused naaberomavalitsuse üldplaneeringus sätestatud tingimustega:</p> <p>23.1. üldplaneeringus määrata ulukipääsudele 500 m raadiusega piiranguvöönd;</p> <p>23.2. ökodukti piiranguvööndis ei ole lubatud muuta olemasolevat maakasutust, sh muuta maakasutuse sihtotstarvet, mis võib vähendada looduslike alade osakaalu või muutuda takistuseks loomade liikumisel;</p> <p>23.3. ökodukti piiranguvööndis on keelatud teede, hoonete, aedade, piirete jms objektide rajamine, mis võivad takistada loomade ligipääsu ökoduktile;</p> <p>23.4. ökodukti piiranguvööndi metsasel alal tuleb säilitada puistu jätkuv sidusus ökodukti rajatiste ja ümbritsevate kasvava metsaga alade vahel;</p> <p>23.5. ökodukti piiranguvööndis ei ole seni hoonestamata maaüksusel uue ehitiste (v.a õhuliinid, maakaabelliinid, maa-alused trassid) püstitamise üldjuhul lubatud. Lubatud on ehitiste püstitamise olemasolevate hoonestusaladega</p>	Seisukohaga arvestatakse. Tingimused ühtlustatakse naaberomavalitsustega.

	<p>seotult nii, et olemasolevad ja kavandatavad ehitised moodustavad kompakitse terviku;</p> <p>23.6. ökodukti piiranguvööndis tuleb maaomanikel metsa majandades ja/või metsamajandamiskava koostades arvestada, et ökodukti suudmeala piirkonna metsad toimivad ökoduktile juurdepääsualana. Sellest tulenevalt tuleb metsa majandada viisil, mis tagab rohevõrgustiku puistu sidususe ja toetab loomade ökodukti suudmeni jõudmist. Raiete planeerimisel on soovitatav alustada ökodukti omanikuga koostööd juba enne metsateatise esitamist Keskkonnaametile, et koostöös planeerida raie teostamine mahus ja viisil, mis tagab rohevõrgustiku puistulise sidususe ja loomade läbipääsu ökoduktile. Metsateatis ökodukti piiranguvööndis tuleb kooskõlastada ökodukti omanikuga;</p> <p>23.7. maavarade kaevandamist ökoduktide piiranguvööndis tuleb vältida. Maavara geoloogiline uuringuluba ja kaevandamisluba tuleb kooskõlastada ökodukti omanikuga;</p> <p>23.8. ökodukti piiranguvööndis on keelatud jahipidamine.</p>	
	<p>24. Lisaks juhime teie tähelepanu sellele, et osadel joonistel puuduvad mõne leppemärgi selgitused või on selgitustes antud leppemärke, mida joonistel ei ole, või ei vasta leppemärgi sisu selgitusele (järgnevalt mõned näited):</p> <p>24.1. joonisel 14 (väljavõtte joonisest allpool) puudub leppemärgi selgitus, selgitustes on antud põhimaantee uue teekoridori leppemärk, kuid joonisel teekoridori ei ole;</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p>

	 <p>24.2. joonisel 15 puudub leppemärgi selgitus;</p>  <p>24.3. joonistel näidata põhimaanteed, tugimaanteed ja kõrvalmaanteed eraldi leppemärgiga (praegu kõik riigiteed näidatud leppemärgiga „kõrvalmaantee“).</p>	
<p>Keskkonnaministeerium (Meelis Münt, kantsler) 24.08.2022 kiri nr 7-15/22/2819-4 keskkonnaministeerium@envir.ee</p>	<p>1. Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 5.2.2.3 <i>Maasoojus</i> on märgitud, et "kinnise kontuuriga hoonevälise soojuspuuraugu projektis tuleb ette näha soojuspuuraugu hooldusala (soovituslikult vähemalt raadiusega 3 m, kuna peab võimaldama tehnika juurdepääsu)." Juhime tähelepanu sellele, et veeseaduse § 154 lõike 1 punkt 1 alusel on hooldusala ainult avatud soojussüsteemi puurkaevul.</p> <p>2. Üldplaneeringuga planeeritavaks alaks on haldusreformi tulemusena Paide linna, Paide valla ja Roosna-Alliku valla ühinemisel moodustunud Paide linna territoorium, millele jääb 7 reoveekogumisala. Üldplaneeringu joonisele nr 2</p>	<p>Selgitus. Hooldusala ongi antud juhul määratud üldplaneeringuga ning erineb veeseadusest. Piirkondlikust geoloogilistest tingimustest lähtudes on asjakohane eri tingimuste loomine.</p> <p>Seisukohaga arvestatakse.</p>

	<p><i>Taristu ja tehnovõrgud</i> on kantud kavandatavad reoveekogumisalade muudatused (perspektiivsed piirid). Juhime tähelepanu, et kehtivate reoveekogumisalade muutmiseks tuleb kohaliku omavalitsuse üksusel esitada Keskkonnaministeeriumile taotlus (veeseadus § 99 lg 1).</p>	
	<p>3. Üldplaneeringu joonisel nr 3. <i>Väärtused ja piirangud</i> on mitmel juhul kasutatud kaardil sinist diagonaalviirutust (näiteks rohevõrgustiku koridori nr 8 piirkonnas), kuid kaardi legendis antud tingmärki ei leidu.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse. Kaardi legendi korrigeeritakse</p>
	<p>4. KSH aruande eelnõu peatükki 4.6.2.1 <i>Põhjaveevarud</i> tuleb lisada Keskkonnaministri 22.12.2021 käskkirja alusel kehtestatud Paide Tere AS põhjaveevarud.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p>
	<p>5. Üldplaneeringuga on planeeritud mitmete matkaradade rajamine, muuhulgas ka Allikjärve ja Sõmeru küla Iripillisaare matkatee ja Allikjärve ja Sõmeru küla Roosna-Alliku talitee. KSH aruande eelnõu lehekülj 108 märgib, et „<i>Kuigi EELIS-e andmetel läbivad matkarajad vaid kaitse-eesmärgiks oleva linnuliigi rüüt leiukohta ei ole välistatud, et need ei läbib ka teiste kaitse-eesmärgiks olevate linnuliikide jaoks tähtsaid pesa-, mängu- ja/või elupaiku.</i>“.</p> <p>Üldplaneeringu joonistel välja toodud matkaradade marsruudid läbivad aga veel mitmete teiste kaitsealuste linnuliikide leiukohti nagu näiteks mudatilder, suurkoovitaja ja punaselg-õgija. Leevendava meetmena on välja toodud eksperthinnang, kuid esmatähtsate elupaikade asetsemine ei pruugi olla ainus kriteerium, mis tagab negatiivse mõju vältimise linnuala kaitse-eesmärkidele. Leevendavate meetmete kavandamisel on küll märgitud, et kui eksperthinnangus selgub, et ebasoodsa mõju välistamiseks on vaja matkaradade trajektoore muuta tehakse seda vastavalt. Palume lisada ka võimalus matkaradade kavandamine lõpetada või viia väljapoole kaitstavaid alasid. Palume täiendada Natura asjakohase hindamise leevendavate meetmete peatükki, et luua selged ja piisavad meetmed, millele tuginedes on</p>	<p>Selgitus.</p> <p>Lähtuvalt Keskkonnaameti poolt esitatud seisukohtadest, eemaldatakse üldplaneeringu lahendusest Natura alasid läbivad matkarajad: Allikjärve ja Sõmeru küla Iripillisaare matkatee ning Allikjärve ja Sõmeru küla Roosna-Alliku talitee.</p>

	<p>võimalik hinnata, kas leevandavad meetmed on negatiivsete mõjude vähendamisel piisavad, et planeeringut oleks võimalik kehtestada.</p>	
	<p>6. KSH aruande eelnõu peatükis 6.2.1.4 <i>Liiklusmüra</i> on segamini viited atmosfääriõhu kaitse ja välisõhu kaitse seadustele. Palume korrigeerida.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse.</p>
<p>OÜ Nuka Investeeringud (Kalev Adler, juhatuse liige) 24.08.2022</p>	<p>menetluses oleva Paide linna uue üldplaneeringu seletuskirja punkt 5.2.2.1 Tuuleenergia ütleb:</p> <p>Tuulepargi ala on reserveeritud tuulegeneraatorite püstitamiseks. Tuulepargi alal ja tuulepargi ala piiranguvööndis (1000m planeeritud tuulepargiala piirist) on lubatud jätkata praeguse maakasutusega, kuid ei ole lubatud maa sihtotstarbe muutmine ning maa kasutusele võtmine viisil, mis välistaks tuuleparkide rajamise nendel aladel (eelkõige elamute ja muude püsiva või pikemaajalisema iseloomuga ehitiste rajamine).</p> <p>OÜ- le Nuka Investeeringud kuuluv Kase kinnistu (68401:002:0028) jääb Valasti külasse planeeritava tuulepargi ala piiranguvööndi äärealale. Planeerin Kase kinnistust elamumaa Väike- Nuka eraldamise ja tulevikus eraldatavale kinnistule elamu ja kõrvalhoonete rajamise.</p> <p>OÜ Nuka Investeeringud poolt on avaldus (Jagamise skeem ja Avaldus lisatud) Kase kinnistu (68401:002:0028) jagamiseks kaheks katastriüksuseks: Väike-Nuka (elamumaa) ja Kase (maatulundusmaa) Paide Linnavalitsusele esitatud 24.08.2022.</p> <p>Palun Paide linna uue üldplaneeringu koostamisel nihutada Valasti külasse planeeritava tuulepargi ala ja sellest tuleneva piiranguvööndi piiri nii, et oleks tulevikus võimalik elamu ja kõrvalhoonete rajamine Kase kinnistust eraldatavale Väike- Nuka elamumaale.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse. Üldplaneeringus nihutatakse Valasti külasse planeeritava tuulepargi ala ja sellest tuleneva piiranguvööndi piiri nii, et oleks tulevikus võimalik elamu ja kõrvalhoonete rajamine Kase kinnistust eraldatavale Väike- Nuka elamumaale.</p>

		
<p>Muinsuskaitseamet (Maarja Tomps, Järvamaa nõunik) 01.09.2022 Kiri nr 5.1-17.5/984-1</p>	<p>Tagasiside Paide linna üldplaneeringu eskiislahendusele</p> <p>lisada üldplaneeringu lähtedokumentide hulka muinsuskaitseametiga kooskõlastatud üldplaneeringu muinsuskaitse eritingimused. Vastavalt MuKS § 61 lg 2 peab üldplaneeringu eritingimused koostama, kui planeeritaval maa-alal asub muinsuskaitseala või selle kaitsevöönd. Üldplaneeringu eritingimused peavad vastama kultuuriministri 24.04.2019 määruses nr 15 „Üldplaneeringu ja detailplaneeringu muinsuskaitse eritingimuste koostamise kord“ toodud nõuetele.</p> <p>Vastavalt PlanS § 74 lg 6 tuleb üldplaneeringu koostamisel arvestada üldplaneeringu muinsuskaitse eritingimustega, /.../, kui planeeritaval maa-alal asub muinsuskaitseala või selle kaitsevöönd.</p> <p>soovitame kaaluda riikliku kultuuripärandi käsitluse järgneva info lisamist: Kultuurimälestised näitavad piirkonna ja kultuurimaastiku ajaloolist mitmekesisust, seetõttu tuleb edasises tegevuses (detailplaneeringu</p>	<p>Muinsuskaitse eritingimused on koostamisel ning nende valmimisel need lisatakse.</p> <p>Seisukohaga arvestatakse.</p>

	<p>koostamisel, projekteerimistingimuste andmisel) lähtuda mälestisi säästvast põhimõttest ning arvestada nende kui olulise avaliku huviga.</p> <p>Kinnismälestise kaitseks on kehtestatud kaitsevöönd, mille eesmärk on tagada mälestiste säilimine ajalooliselt väljakujunenud maastikstruktuuris ja mälestist väärivas keskkonnas. Kui õigusaktis ei ole määratud teisiti, siis on mälestise kaitsevöönd 50 meetrit, tihedalt koos asuvatele mälestistele võib olla määratud ühine kaitsevöönd. Kui kinnismälestisele või kaitsevööndisse soovitakse ehitada või rajada teid, liine, trasse vm, tuleb kavandatav tegevus kooskõlastada Muinsuskaitseametiga.</p> <p>Kultuurimälestiste ja nende piiranguvööndite aktuaalne seis kajastub kultuurimälestiste registris (aadressil: https://register.muinas.ee/) ja tuleb enne iga järgmist etappi (detailplaneeringu algatamine, projekteerimistingimuste andmine, ehitusloa andmine jms) registrist üle kontrollida.</p> <p>Lisaks riikliku kaitse all olevatele arheoloogiamälestistele ning teadaolevatele muististele ja leiukohtadele, mida ei ole jõutud kaitse alla võtta, on suur osa arheoloogiapärandist veel avastamata. Muinsuskaitseameti poolt tehtava arheoloogiatundlike alade analüüsi abil on võimalik vähendada ehitustegevust kavandatavates kohtades arheoloogiapärandi hävimise riski, kuid seni avastamata ja prognoosimata muistiseid võib välja tulla ka väljaspool mälestisi ja arheoloogiatundlike alasid. Selle hävimise vältimiseks tuleb nii riigil kui ka kohalikul omavalitsusel tagada meetmed selle kaitseks (MuKS § 76 lg). Seetõttu tuleb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KMH kohustusega tegevuste kavandamisel kogu valla territooriumil (ka juhul kui KMH nõudest loobutakse) kooskõlastada alati eelnevalt Muinsuskaitseametiga arheoloogilise uuringu läbiviimise vajadus (alus: muinsuskaitseaduse § 31 lõige 3). Prognoositud arheoloogiatundlikel aladel tuleb kohalikul omavalitsusel küsida planeeringu või ehitise kavandamisel Muinsuskaitseameti arvamust arheoloogilise uuringu läbiviimise vajaduse kohta, kui: <ul style="list-style-type: none"> • algatatakse detailplaneeringut; • kaevanduse või ehitiste alla jääva kaevatava ala pindala on suurem kui 500 m². <p>Lisaks tuleb nii üldplaneeringus esitatud arheoloogiatundlikel aladel kui ka mujal arheoloogiapärandi avastamisel tagada arheoloogiapärandi kaitseks muinsuskaitseaduses ettenähtud tegevused. 12.05.2020 on Muinsuskaitseamet Paide Linnavalitsusele esitanud prognoositud arheoloogiatundlike alade kaardikihi, kuhu planeeringu või ehitise kavandamisel tuleb kohalikul omavalitsusel küsida Muinsuskaitseameti arvamust arheoloogilise uuringu läbiviimise vajaduse kohta. Üldplaneeringu edasisel koostamisel esitatakse käesoleva aasta sügisel Muinsuskaitseameti poolt ka kaardikihi seletuskiri. Kuna nimetatud info on ajas täienev, siis on võimalik, et tulevikus tuleb asjakohane info mõnest muust andmebaasist.</p>	
--	--	--

	<p>soovitame lisada 4.3. Kultuuriväärtuslikud objektid eraldi peatükina looduslike pühapaikadega käsitlev osa, et tõsta teadlikkust ning tagada nende säilimine: Looduslikud pühapaigad (paljud neist tuntud ka hiie-nimeliste paikadena) on olulise inimõjuga rahvapärismälestislikud ohverdamise, pühakspidamise, ravimise, usulise või rituaalse tegevusega seotud kohad või loodusobjektid. Looduslikeks pühapaikadeks võivad olla metsad või puuderühmad, üksikud puud, allikad, jõed, ojad, kivid, künkad, orud, mäed, pangad, soosaared jne. Loodusliku pühapaiga peamiseks tunnuseks on suulise rahvapärismälestise olemasolu, mis kõneleb pühakspidamisest, ohvrite toomisest, palvetamisest ja ravitsemisest ning need on olulised pärimuskultuuri ja kohaliku identiteedi kandjad. Looduslikud pühapaigad säilivad kõige paremini oma traditsioonilises keskkonnas ja üldiselt on soovitatav neid hoida vähesena, v.a paikade traditsiooniline kasutamine või nende külastatavuse parandamine. Eesti looduslikest pühapaikadest on osa kas muinsus- või looduskaitse all, kuid paljud veel kaardistamata ning teave nende kohta ei ole alati kättesaadav maakasutuse muutuseid</p> <ul style="list-style-type: none"> o Mälestiseks olevate pühapaikade puhul Kultuurimälestiste registrist: https://register.muinas.ee/ - mälestise liik „ajalooline looduslik pühapaik“. o Looduskaitse all olevate pühapaikade kohta EELIS infolehel: https://eelis.ee/. o Kaitsealused ja mitte-kaitsealused on pühapaigad on enamuses kajastatud Hiite Maja looduslike pühapaikade kaardil: planeerivatele asutustele ning maaomanikele. Muinsuskaitseameti koordineerimisel toimuvad üle-eestilised pühapaikade inventuurid, mille kohta leiab rohkem informatsiooni Muinsuskaitseameti koduleheküljelt: https://www.muinsuskaitseamet.ee/et/ajaloolised-ja-looduslikud-puhapaigad. Informatsiooni valla looduslike pühapaikade kohta leiab: https://hiiepaik.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=09558607d1dd4c07acc46c338b2196ac. <p>Muinsuskaitseamet edastab septembri jooksul looduslike pühapaiku käsitleva sisendi, mida soovitame käsitleda eraldi alapeatükina üldplaneeringus.</p>	Seisukohaga arvestatakse
	<p>palume muuta ptk 2.1.3 sõnastust viisil, mis ei keelaks plankaiade rajamist, kuna kõrged plankaiad on üks Paide vanalinna omastest dokumenteeritud ajaloolistest piirdeaedade lahendustest;</p>	Seisukohaga arvestatakse. Seletuskirja lisatakse erisus Paide vanalinna muinsuskaitseala kohta, kus plankaiad on lubatud vastavalt muinsuskaitseala tingimustele.
	<p>soovitame lisada ptk 4.4. Miljööväärtuslikud hoonestusalad ja objektide juurde tingimuse: Riikliku kaitse all mitte olevate väärtuslike üksikobjektide nimekirja kuuluvate hoonete ja rajatiste lammutamise soovi korral teha koostööd Muinsuskaitseametiga eesmärgiga anda ametile võimalus kaaluda objekti mälestiseks tunnistamise menetluse algatamist. Samuti tuleb kaasata amet juba</p>	Seisukohaga arvestatakse.

	mälestiseks tunnistamise ettepaneku saanud objekti lammutamise ja ümberehitamise küsimustesse. Hooned hoida võimalusel kasutuses või kasutusest väljas olevatele leida (uus) sobiv kasutusotstarve. Hoonete algne välisilme säilitada/taastada. Tagada ümbruse heakord ja vaadeldavus;	
	palume täiendada üldplaneeringut Paide linna muinsuskaitseala muinsuskaitse eritingimustest tuleneva tingimuste ja ettepanekutega.	Vastatud eelnevalt.
	<p>Tagasiside Paide linna üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõule</p> <p>soovitame tuua ptk 4.11 eraldi välja mitte kaitsealune arheoloogiapäränd ja lisada järgnev ülevaade: „Tuginedes sellele, et arheoloogide, hobitsijate ja koduloohuviliste inimeste tegevus toob igal aastal juurde uut infot arheoloogiliste paikade kohta, mida ei jõuta kaitse alla võtta, tuleb arheoloogiapärändi hävimise vältimiseks tagada meetmed selle kaitseks. Muinsuskaitseameti poolt tehtava arheoloogia-tundlike alade analüüsi abil on võimalik vähendada arheoloogiapärändi hävimise riski ehitustegevust kavandatavates kohtades, kuid seni avastamata ja prognoosimata muistiseid võib välja tulla ka väljaspool mälestisi ja arheoloogiaturundlike alasid. Seetõttu tuleb:</p> <ul style="list-style-type: none"> o KMH kohustusega tegevuste kavandamisel (ka juhul kui KMH nõudest loobutakse) alati eelnevalt Muinsuskaitseametiga kooskõlastada arheoloogilise uuringu läbiviimise vajadus; o prognoositud arheoloogiaturundlikel aladel tuleb kohalikul omavalitsusel küsida planeeringu või ehitise kavandamisel Muinsuskaitseameti arvamust arheoloogilise uuringu läbiviimise vajaduse kohta, kui: <ul style="list-style-type: none"> ▪ algatatakse detailplaneeringut; ▪ ehitiste alla jääva kaevatava ala pindala on enam kui 500 m². o lisaks tuleb nii üldplaneeringus esitatud arheoloogiaturundlikel aladel kui ka mujal arheoloogiapärändi avastamisel tagada arheoloogiapärändi kaitseks muinsuskaitsealades ettenähtud tegevused. 12.05.2020 on Muinsuskaitseamet Paide Linnavalitsusele esitanud prognoositud arheoloogiaturundlike alade kaardikihi, kuhu planeeringu või ehitise kavandamisel tuleb kohalikul omavalitsusel küsida Muinsuskaitseameti arvamust arheoloogilise uuringu läbiviimise vajaduse kohta. Üldplaneeringu edasisel koostamisel esitatakse käesoleva aasta sügisel Muinsuskaitseameti poolt ka kaardikihi seletuskiri. Kuna nimetatud info on ajas täienev, siis on võimalik, et tulevikus tuleb asjakohane info mõnest muust andmebaasist. 	Seisukohaga arvestatakse.
	<ul style="list-style-type: none"> • Lisada lk 69 Mõju kultuuripärändile ka mõju arheoloogiaturundlikele aladele. 	<p>Selgitus. ÜP KSH aruande ptk-s 4.11 on käsitletud mõju arheoloogiaturundlikele aladele. Otseset mõju hindamist üldplaneeringu elluviimisel arheoloogiaturundlikele aladele läbi ei viida,</p>

		<p>kuna sisulise hindamise läbiviimiseks puudub vajalik teave üldplaneeringu täpsusastmes. Pigem teadvustatakse, et ÜP-s etteantud tingimused tagavad avastamata arheoloogilise pärandi kaitse.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Lisada analüüs, kus hinnatakse mõju Parkali 2 //4 ja Ujula park P2 maakasutuse muudatusele vastavalt algatatud detailplaneeringule. 	<p>Selgitus. Mõju hinnatakse detailplaneeringus ja detailplaneeringu muinsuskaitse eritingimustes.</p>
<p>Aivar Tubli (STIK AS juhataja) 16.09.2022</p>	<p>Olen teinud 2021.a. ettepaneku Pärnu tn 59 maa-ala (katastritunnus 56601:002:1010) ümber nimetamiseks. Lubati üldplaneeringus ära muuta, tänases üldplaneeringu projektis on jätkuvalt elamu maa-ala. Meie palve on muudatus sisse viia ja nimetada äri maa-alaks.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse. Pärnu tn 59 katastriüksusele antakse üldplaneeringus äri maa-ala juhtotstarve.</p>
<p>Loodushoiu Fond (Pille Ligi, juhatuse liige) 12.10.2022</p>	<p>Kohalike omavalitsuste ülesanne on koostada üldplaneeringuid eesmärgiga luua hea elukeskkond, mis muuhulgas peab toetama riiklikult seatud keskkonnaeesmärkide saavutamist, keskkonnastrateegiaid ning -arengukavu. Seetõttu juhime teie tähelepanu elurikkuse ja kliimamuutuste otsesele seosele ning kohalike omavalitsuste rollile selles. Palume, et arvestaksite omavalitsuse arengudokumentides Euroopa Liidu elurikkuse strateegias aastani 2030 (EL Elurikkuse Strateegia) püstitatud eesmärgid ja panustaksite nende täitmisel.</p> <p>Elurikkuse strateegia püüab aidata kaasa sellele, et Euroopa elurikkus saaks 2030. aastaks taastuda, tuues kasu nii inimestele, kliimale kui kogu meie planeedile. Elurikkuse kadu ja kliimamuutused on üksteisest sõltuvad. Strateegia sisaldab konkreetseid kohustusi ja meetmeid, mis tuleb 2030. aastaks ellu viia. Üheks meetmeks on metsastamine, millesse saab iga kohalik omavalitsus panustada.</p>	<p>Seisukohaga arvestatakse. Üldplaneeringu KSH-s antakse ülevaade sellest, kuidas antud teemaga on üldplaneeringus arvestatud.</p>

	<p>Seoses kliimamuutustega räägitakse palju kasvuhooneefektist. Looduslik kasvuhooneefekt on Maa kui elukeskkonna jaoks ülioluline. Probleem tekib siis, kui inimtegevuse mõjul suureneb kasvuhoonegaaside hulk oluliselt ja väga kiiresti. Maa keskmine temperatuur tõuseb ning kaasnevad kliimamuutused toimuvad kiiremini ja ulatuslikumalt, kui inimkond ja kõik ülejäänud elusorganismid sellega kohaneda suudavad. Süsihappegaas on üks kasvuhooneefekti põhjustavatest gaasidest, mille kontsentratsioon praegu on viimase 400 000 aasta kõrgeim. Süsihappegaas tekib õhku põlemisprotsessi kaasproduktina, mis võib olla nii looduslik kui inimese põhjustatud tegevus, aga seejuures on oluline teada, et süsihappegaasi on võimalik ka looduslikult siduda. Nimelt, puud kasvamise käigus seovad süsihappegaasi, kasvatades süsiniku abil oma tüve ning uued metsastatud alad pakuvad elupaiku liikidele. Umbes 2/3 süsinikust on talletatud mullas ja 1/3 puudes.</p> <p>Üldplaneeringud on määrava mõjuga arengudokumendid. Nende koostamise aluspõhimõtetes on otstarbekas koheselt lähtuda maailma teaduspõhistest uuringutest ja ELi pikaajalistest eesmärkidest, sh ka keskkonnamõjude strateegilise hindamise järeldest.</p>	
<p>Peeter Lodi 13.09.2022</p>	<p>Ettepanek laiendada Paide linna Valasti küla tuulepargiala sedasi, et see kataks kinnistut katastriüksuse tunnusega 68401:002:0016 tervikuna ning lisaks oleks hõlmatud ka kinnistu katastriüksus tunnusega 68401:002:0017.</p>	<p>Seisukohaga ei arvestata.</p> <p>Nimetatud katastriüksustele ei ole võimalik planeeritud tuulepargiala laiendada kuna antud alad on välistatud võimaliku tuulepargialana rakendades olemasolevate eluhoonetele 1 km puhvrit. Tuulikute ja lähimate elamute vaheline vahemaa 1 km tagab eelduslikult müranormide täitmise ja ennetab tuulikute tulenevate võimalike negatiivsete mõjude esinemist inimese</p>

		tervisele ja heolule. Samuti on eluhoonetele 1 km puhvri rakendamist ette näinud kehtiv Järvamaa maakonnaplaneering.
--	--	--

Lisa 1. Paide linna üldplaneeringu seletuskirja ptk 4.4 „Miljööväärtuslikud hoonestusalad ja objektid“ (tööversioon seisuga 24.10.2022).

Miljööväärtuslikud hoonestusalad ja objektid

Miljööväärtuslikud hoonestusalad on alad, mida on kohalikke olusid arvestades oluline esile tuua ja kaitsta, kuna tegemist on ruumielementide või nende kooslustega, mis loovad tervikliku, harmoonilise üldpildi või on ajaloolis-kultuurilise väärtusega. Miljööväärtuslikud objektid on ajaloolis-kultuuriliselt olulised üksikud hooned ja objektid. Miljööväärtuslikele hoonestusaladele ja objektidele on kaitse- ja kasutustingimuste määramine vajalik Paide linna identiteedi, omanäolisuse ja kultuuriväärtuste säilitamiseks.

Miljööväärtuslike hoonestusalade käsitluses on aluseks võetud teemaplaneeringu „Paide miljööväärtuslike hoonestusalade piiride määramine ning kaitse- ja kasutamistingimuste seadmine“ väljatöötamise kavatsus. Miljööväärtuslike hoonestusalade teemat on üldplaneeringus täpsustatud.

Üldplaneeringus on määratud **miljööväärtuslikeks hoonestusaladeks:**

- Paide linnasisese linna Rahu ja Eha tänava piirkond;
- Paide linnasisese linna Pärnu tänava piirkond;
- Valgma küla.

Miljööväärtuslikel hoonestusaladel on detailplaneeringute koostamine kohustuslik.

Üldplaneeringus on määratud **miljööväärtuslikeks objektideks:**

Elamu (Soo tn 2, Paide linn, Paide linn)

Elamud (Lai 19, 20, 21, 22 ja 25 Paide linn, Paide linn)

Elamud (Põllu tn 3, 5 ja 7, Paide linn, Paide linn)

Endine maakonnahaigla Paides (Pärnu tn 12, Paide linn, Paide linn)

Funktsionalistlik elamu Paides (Pärnu tn 46, Paide linn, Paide linn)

Kuksema vallamaja (Larseni, Valasti küla, Paide linn)

Mäeküla meierei (Kaupluse, Mäeküla, Paide linn)

Nurgahoone (Pärnu tn 62, Paide linn, Paide linn)

Raudtee ait (Jaama tn 13, Paide linn, Paide linn)

Paide metodisti palvela (Pärnu tn 61, Paide linn, Paide linn)

Punastest tellistest elamu (Prääma tee 7, Paide linn, Paide linn)

Raudtee tamm (Paide linna piires vaadeldavad lõigud)

Südamemaja (Tallinna tn 58, Paide linn, Paide linn)

Tööliselamu (Tööstuse tn 5, Paide linn, Paide linn)

Valasti koorejaam (Tiigiaugu, Valasti küla, Paide linn)

Veetornelamu (Pärnu tn 13, Paide linn, Paide linn)

Vodja raudteejaam (Tõrv-Varbo, Vodja küla, Paide linn)

Müнди paemurd (Müнди küla, Paide linn)

Endise Paide KEK-i peahoone (Mäo Invest AS haldushoone Mäo küla, Paide linn)

Miljööväärtuslike hoonestusalade ja objektide täpsem kirjeldus on leitav üldplaneeringu lisa 7 ning need on esitletud väärtuste ja piirangute joonistel.

Miljööväärtuslike hoonestusalade ning objektide kaitse- ja kasutustingimused:

- 1) üldjuhul kuuluvad hooned miljööväärtuslikul hoonestusalal ja miljööväärtuslikud objektid restaureerimisele (taastamisele) või rekonstrueerimisele (ümberehitamisele);
 - eranditeks on ekspertiisiga kinnitatud hoone väga halb tehniline seisukord. Kui hoone tehniline seisukord ei võimalda hoonet säilitada, on lubatud selle asendamine olemasolevate hoonete mahtu ja ümbritsevasse arhitektuuri sobituva hoonega (koopiat ei ole soovitatav ehitada);
 - lammutamise teostamisele peab eelnema lammutusprojekti koostamine, milles on määratletud taaskasutusse suunatavad materjalid ja detailid;
 - samuti on erandiks hoone kuulumine hilisemasse kihistusse, mis ei toeta miljööala terviklikkust;
- 2) uushoonestus peab arvestama ja väärtustama nii oma mahult kui arhitektuurselt lahenduselt väljakujunenud keskkonna hoonestuslaadi;
- 3) miljööväärtusega hoonestusalal ehitiste planeerimisel, projekteerimisel ja ehitamisel (sh laiendamisel) tuleb lähtuda ehitiste sobivusest ajaloolisse keskkonda. Ehitustegevuses tuleb järgida hoonestus- ja ehitustavasid – ehitusjoon, hoonete korruselisus, paigutus ja mastaap, algupärased arhitektuurse detailid ja materjalikasutus, säilitada tuleb hoonete katuse, räästa ning sokli kõrgus ja katuse kalle ning soodustada hoonestusala terviklikkuse säilimist ja taastamist;
 - ehitades ning selleks ehitusmaterjale valides tuleb arvestada nii ehitise kui ka miljööväärtusliku hoonestusala arhitektuurilist ja ajaloolist väärtust ning eelistada säästva renoveerimise põhimõtteid;
 - välisviimistluses tuleb üldjuhul kasutada traditsioonilisi ning alale iseloomulikke värvilahendusi ja viimistlusmaterjale. Välisilme muutmine tuleb lahendada kooskõlastatuna Paide linnavalitsusega (värvipass, mis sisaldab värvikoode, materjali ning hoone joonist või fotot);
 - välisviimistluses ei tohi kasutada algupäraseid materjale imiteerivaid materjale (plastikvooder, PVC-katte, profiilplekk, kiviimitatsioon katuseplekk, plekkfassaadimaterjal, imiteerivad ehituskivimaterjalid jne).
- 4) algne hoonestuse struktuur uushoonestuse lisamisel tuleb säilitada (kinnistu suurust muuta ja uusi asukohti hoonestada on lubatud põhjendatud juhul ja hästi toimiva juurdepääsu korral);
 - Valgma küla miljööväärtuslikul alal tuleb säilitada hoonete paigutus olemasoleva hoonestuslaadiga;
- 5) üldjuhul tuleb hoonete mahud ja arhitektuurne välisilme säilitada;
 - välisilme muutmisel (sh välisfassaadi värvimine);
 - juurdeehituse korral tuleb enne projekteerimistingimuste taotlemist lahendus kooskõlastada Paide linnavalitsuse arhitektiga;

- olemasoleva hoone akende vahetamisel peab säilima akna algupärane raamijaotus, mõõtmed ja asend seinas;
 - Rahu tänava miljööväärtusliku hoonestusala hoonete väljast soojustamine on lubatud horisontaalse laudisega;
 - Pärnu tänava miljööväärtusliku hoonestusosal katuseakende paigaldamine lahendatakse igal konkreetsel juhul projekteerimistingimustega ja projektiga, kusjuures katuseakende paigaldamisele eelistatakse vintskappide väljaehitamist ja/või katuseakende paigaldamisega hoovipoolsele küljele;
 - Hoonete mahtude ja välisilme säilitamisel tugineda täiendavalt üldplaneeringu Lisa 7 toodud alade kirjeldusele.
- 6) miljööalal asuvate hoonete fassaadide säilinud originaaldetailid (näiteks ümmargused aknad, punasest tellisest laotud mustrid, esiseina tagasiaste välisukse kohal jne) tuleb säilitada.
- Pärnu tänava miljööväärtusliku hoonestusosal on säilitatavateks dekoratiivsed detailid, tahveluksed, varikatused ja aknapiirdelauad koos nurgakvaadritega;
- 7) tuleb järgida väljakujunenud haljastustavasid:
- õuealade haljastamisel tuleb istutada alale sobivaid taimeliike (näiteks sirelid, pojengid, erinevad viljapuud jne);
 - Pärnu tänava miljööväärtusliku hoonestusosal ei ole lubatud likvideerida heas tervislikus seisundis olevaid alleepuid. Puude tervislikku seisundit tuleb hinnata dendroloogilise hinnangu alusel;
- 8) katastriüksuse tänavapoolse piirde puhul tuleb arvestada järgmiste piirete tüüpidega miljööalal:
- Rahu tänava miljööväärtusliku hoonestusala tänavapoolsete piirdeaedade rajamise maksimaalne lubatud kõrgus on 1,3 m. Säilitada tuleb piirkonnale iseloomulikud algupärased metallist väravad. Kinnistu tänavapoolsele küljele on võrkaia rajamine lubatud ainult koos piirdeaiaga sama kõrge pügatud hekiga. Vabakujulise heki rajamine ei ole lubatud. Piirdeheki lubatud maksimaalne kõrgus on 1,5 m. Massiivsete kivipostidega ja soklil piirdeaedade ega plankpiirete rajamine ei ole lubatud. Piirdeaia lahendus tuleb enne aia rajamist kooskõlastada Paide linnavalitsusega;
 - Pärnu tänava miljööväärtusliku hoonestusala tänavapoolsete piirdeaedade rajamise maksimaalne lubatud kõrgus on 1,3 m. Eelistada tuleb puitlippaia rajamist teistele piirdetüüpidele. Kinnistu tänavapoolsele küljele võrkaia rajamine on lubatud ainult koos piirdeaiaga sama kõrge pügatud hekiga. Haljaspiirde rajamisel eelistada traditsioonilisi hekitaimi. Piirdeheki lubatud maksimaalne kõrgus on 1,5 m, soovitatav kõrgus on 1,3 m. Massiivsete kivipostidega ja soklil piirdeaedade ega plankpiirete rajamine ei ole lubatud. Piirdeaia lahendus tuleb enne aia rajamist kooskõlastada Paide linnavalitsusega;
- 9) tehnorajatiste ja infrastruktuuri elementide asukoha valikul tuleb arvestada miljööväärtusliku linnaruumiga ja väärtuslike ajalooliste objektidega – tehnorajatised peavad jääma linnaruumis võimalikult märkamatuks. Hoone seinale ei ole tehnorajatise paigaldamine lubatud, tänavapoolsel alal tuleb tehnorajatis varjestada;
- 10) reklaamid, tehnorajatised ja linnaruumi väikevormid ei tohi varjata vaateid;
- 11) Pärnu tänava miljööväärtuslikul hoonestusosal tuleb järgida lisaks eelnevale ka järgmisi erinõudeid:
- säilitada tuleb muuhulgas piirkonnale iseloomulikud abihooned, mille seisukord seda võimaldab. Juhul kui hoone tehniline seisukord ei võimalda hoonet säilitada, on lubatud selle asendamine olemasolevate hoonete mahtu ja arhitektuuri järgiva hoonega;

- neoklassitsistliku arhitektuuriga hoonetel on keelatud metallvälisuste paigaldamine;
- 12) Valgma küla miljööväärtuslikul hoonestusalal ei ole lubatud päikeseparkide rajamine. Päikesepaneelid tuleb paigaldada hoone katusele/fassaadile või maastikus varjatud kohale. Viilkatusel tuleb paneelid paigaldada paralleelselt katuse kaldega, kusjuures lubatud on uute tehnoloogiate kasutamine (päikese energiat salvestavad katusekivid, värvid jms) kui arvesse on võetud hoone arhitektuuriga sobivust;
 - 13) Mündi paemurd;
 - 14) raudteetamm tuleb võimalusel säilitada või tammi asukoht markeerida.